

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 10.

Plymouth, Pa., d. 5 Kovo (March) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainymą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinczių pamatyti mūsų
aikrasztį siuncziamę vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
nterest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrib-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR..... \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauckštis & Co. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybė
Lietuvnikų“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

„Vienybė Lietuvnikų“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĘ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajleszkojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitaip nesiscunczia, kaip tik per
MONEY ORDER, oa registravotose gromatose
ant szito antraszo:

J. J. Pauckštys & Co.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalnes, kurpių ir batų
krausvė visam mieste.

Zemiausios prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, szepeczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gerymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

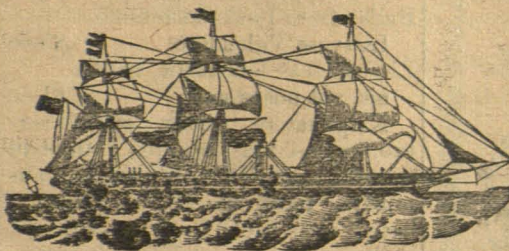
Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 Sou'n Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,

WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiųsi pinigų į visas svieto
dalis.

Užlaikau didžiausę krautuvē Rėmų
krautuvē ir pigiausiai parduodu kaip
visi, rėmų galima gauti visokio ga-
tunko dideliam pasirinkime dėl viso-
kių paveikslų, kalbu lietuvizkai,
lenkiszka ir t. t. Podraugiai užlai-
kau ir visokius paveikslūs kaipo
szventus ir kitokius. Mano adresas:

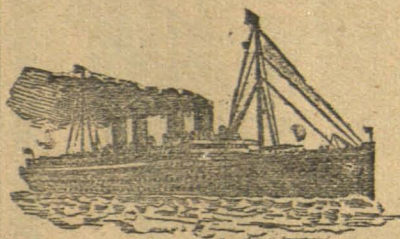
MORRIS BLOOM,

312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių
augšzezio, ant puikios popieros, su
prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie-
nybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-
tarnavusio tautiečio privalo rasti
kiekvieno lietuvio namuose kaipo
papuozsimas ir atminimas, kad tasai
tautietis per visą savo gyvenimą tru-
sė ant naudos savo tautiečių ir tė-
vynės.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus resztu) atlikimui reikalų su Mas-
kolijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliausį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiaisi prie mane, o asz jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bręte
užganėdinti.

Telefonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėšą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už pigesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Telefonas 352 Plymouth.

Daktarka Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
atidarytas { nū 12 iki 1 po piet,
 { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

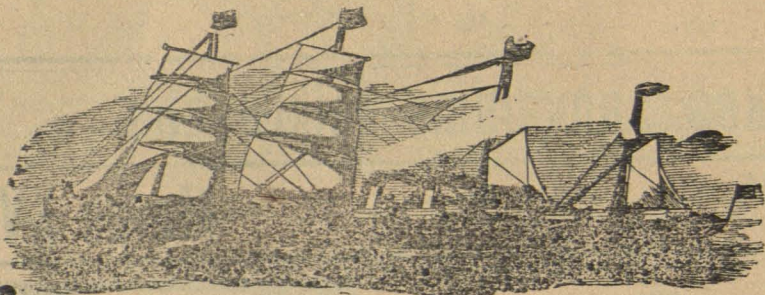
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visų greiciausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susisznėkėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Krautuve Fornicziū.

Czonai gausite pigiausią visokius naminius rakaodus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t. Kiekvienas sykį pas mus pirks, ateina ir kita sykį. Snieikalbėti galima visai.

A. FAINBERG,

58 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Didele krautuve IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut, tegul atsilank pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdėrimą.

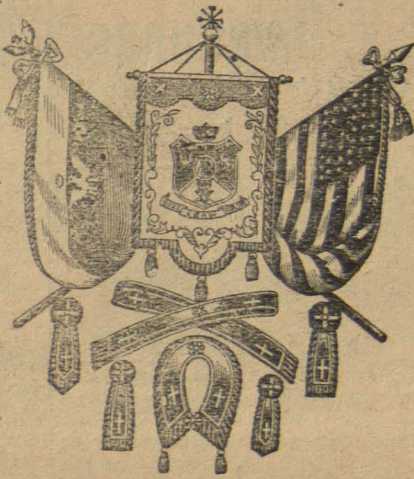

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksiti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdėrimais įėjau geriausę praktikę ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

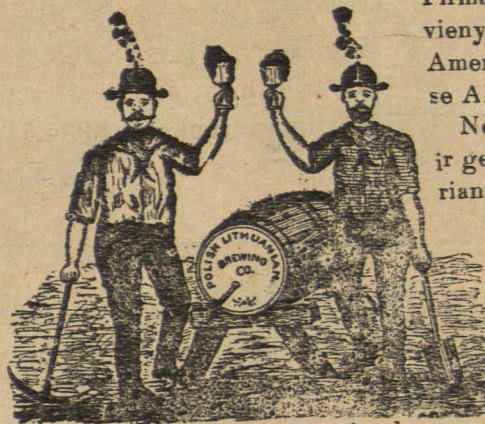
Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BEAVOLAS** suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriausę ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikaj) visacs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszėlpsite savo Vientauczius lietuvius.

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszėlpsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiamė apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiamė apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksmimino Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuvizskas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabatės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Szryium ueparauodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuvnikų, 2 Lietuva 3 Lietuviz Kožnas pirkejas szios mano ofertos, turi tiešą pasiekti sau vieną isz augzcziaus minėtu laikraszczių ir syklu su steliunku tur dāneszt man laikraszcziuo vardą.

Kas nenori arba negali atsisti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul stūnia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant ekspreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neiszeitenka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul snieda su draugu per pusę, o abudu džiāngsis pasiandoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviai, nandokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padarian tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia einsti per Money Order, arba registravotai gramateli. Adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave. Scranton, Pa.

ST. LOUIS, CHICAGO, BUFFALO, PITTSBURGH, PHILADELPHIA, NEW YORK, BOSTON, WASHINGTON, BALTIMORE, CINCINNATI, CLEVELAND, DETROIT, INDIANAPOLIS, KANSAS CITY, MEMPHIS, MILWAUKEE, MINNEAPOLIS, OMAHA, ST. PAUL, ST. PETERSBURG, TAMPA, WASHINGTON, BALTIMORE, CINCINNATI, CLEVELAND, DETROIT, INDIANAPOLIS, KANSAS CITY, MEMPHIS, MILWAUKEE, MINNEAPOLIS, OMAHA, ST. PAUL, ST. PETERSBURG, TAMPA.

For Information, Rates, etc., address
 428 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.

T. E. CLARKE, Genl. Superintendent.
T. W. LEE, Genl. Passenger Agt.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

THE HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.

the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the The Handiest and Best Route between

Lackawanna Railroad

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius, 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — V. Kaunas, Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — T. Astramskas, 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — T. Pauksztys, 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakeviczia, 1150 Wyomint Ave. Pittston, Pa.
 K. Unika, 1112 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Uzveizėtoju knygyno—V. Daukszys, 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Vilniaus gubernijoje uždrausta nuo ateinančių metų pardavinėti javus saiku (nie-ra): reikės pardavinėti pagal svarumą (vogą); vartojimas karczių, purų ir czetverczių užgintas.

— Isz „Lietuvos“ dasizino-me apie neblogą permainą: ik sziol visus Rusijos pavaldi-nius, kurie grįždavo isz užru-bežės be tikro nuo gubernato-riaus ar konsulio pasporto, pa-rubežinė rusiszka valdžia su-imdavo ir varydavo į gimtinę etapais, nelyginai prasikaltu-sius areštantus; pagal naują valdžios padavadyjimą, jei grį-žtantis į Rusiją žmogus turi kokį-nors ženklą apie savo ypata (knygutes, vaito ar star-szinos pasportą, kad ir seną, teip-gi puspasį perėjimui ru-bežiau-), tai jį leidžia liuosai keliauti į savo krasztą; kas ne-turėtų nė tokių rasztų, gali, pasisamdes už savo pinigus prižiūrėtoją, keliauti stacziai į savo vietą.

— Lietuviszkoji giedojimo draugystė Tilžeje laikė 9 va-sario savo žieminę szventę. To-ji draugystė teisingai užsiplė-nė gražų vardą tarp visų gie-dojimo draugysczių, pralenkus ne vieną vokiszką draugystę. Dėlto ypacz reikia stebėtis, jog tą szventę aplankė daugiaus vokieczių, negu lietuvių. Va-karo programa buvo tokia: lie-tuviszkos dainos, paveikslai isz Lietuvos praeities ir musų gadynės ir, ant galo, drama-tiszkas perstatymas „Praboczių szeszėliai“.

— Palygindami Tautiszko Lietuvių Susivienyjimo Ame-rikoje stovį su Rymo-Katali-kiszko Lietuvių Susivienyjimo stoviu, užtikome pastarojo at-skaitoje nesuprantamus daly-kus.

Isz protokolo kasos globėjų kun. A. Miluko ir p. S. Pra-nio, patalpinto 20 „Tėvynės“ num. 1901 m. (pasl. 156), ma-

tyt, kad visas Susivienyjimo turtas iki 1 geguzio 1901 m. iszneszė pinigais \$3,958,43; isz szitos sumos \$1,034,37 buvo svetimose rankose: \$934,37 pas p. Danisevyczių ir \$100 pas dr. Graicziuną; tai gi kasie-rius rankose turėjo buti tą dieną \$2,924,06. Tą patį rodo ir paties kasieriaus atskaita, pagarsinta 19 „Tėvynės“ num. 1901 m. (pasl. 147). Abidvi-tos atskaitos buvo parengtos XVI seimui, bet isz seimo pro-tokolų, apgarsintų „Tėvynėje“ nematyti, kad seimas butų per-žiūrėjęs kasieriaus atskaitą.

Dabar, 7 „Tėvynės“ num. 1902 m., Rymo-Katal. Lietuv. Susiv. kasierius garsina savo atskaitoje, kad po XVI seimo buvo kasoje tik \$2,386,02; tai-gi suma be regimų priezasczių numazinta ant \$538,04. Laike tarp revizijos ir seimo nėjokių iszmokesczių negarsinta; ir abelnai isz „Tėvynės“ matyti, kad tarp 23 kovo (14 num.) ir 1 birželio 1901 m. (26 num.) nėjokių iszmokesczių nebuta. Tokiu budu, pas Rymo-Katal. Liet. Susiv. kasierių butų tu-rėję buti kasoje 1 vasario 1902 m. ne \$2,166,15, kaip pagar-sinta, bet \$2,704,19, per ką to Susivienyjimo turtas isznesztų ne \$2,900,52, bet \$3,438,56.

Be abejonės, visuomenė ne-likis be iszaiszkinimo to daly-ko.

Isz Lietuvos.

Naumiestis, Suv. gub. Jau antri metai kaip Naumiestyje apasztauja kunigas Endziulis. O tai, žinote, kunigas kad kunigas! Kaip Naumiestis stovi, jau perleido daugybę kunigų, bet tokio dar nematė, kaip dabartinis kunigas En-dziulis. Kad jisai įsilipa į sa-kyklą pamokslus sakyti, tada visos davatkos puola kniubsz-czios ir bliauja nelyginai ožkos. Ir kur-gi nebliaus, kad toks, kaip jos tankiai sako, „dan-giszkas aniuolėlis“, ima mie-

ruot peklos gilybes, velnių baisybes, smalos daugybes ir ugnies karsztybes. O vis sa-ko su tokiu smarkumu, su to-kiu užsidegimu, kad tamsus žmogus, klausydamas, nustoja jausmo. Toliaus, kad ims pa-sakoti apie „czyszcziaus mu-kas“, apie „dangaus grožybes ir linksmybes“, net szirdis alpsta beklasant. Ant galo, kad ima pleszkinti apie „siun-tantį mokslą“, apie „pragarisz-ką socializimą“ ir „velniszkus socialistus“, tai žmonės, nieko nesuprasdami, tik liežuvius isz-kiszę klauso. O kurie sziek-tiek ką supranta, juoku netri-voja, — teip, mat, Endziulis juokingai nusako.

Visos apygardos davatkos laiko savo galvoj, kada En-dziulis sakys pamokslą, ir toje dienoje, nežiu-int nė ant tolio, nė ant biauraus kelio, pleszka į Naumiestį paklaustyti to „aniuolėlio“ pamokslo; tulos davatkos tarėsi eiti ant pusty-nių, bet nežino, kur tas pusty-nes rasti, kad galėtų metavo-tis.

Endziulio spaviednyczia kasdien apgulsta žmonių, ypacz davatkų. Endziulis, prasėdė-damas per dieną-dienas, iszri-szinėja tas aveles, kurios jam paklusnios. Su tokiu iszriszi nėjimu jis tankiai peržengia savo paszaukimo rubežius teip toli, kad net reikia dyvytis; teip, jeigu pasisako kokia mergina, kad su vyriszkiu pa-juokavojo, tada kn. Endziulis klausia pravardės ir visos isz-žiuros tos ypatos. Ir ką pa-darysi? nesakysi — varo sza-lin; o neteisiai pasakysi, — negera iszpažintis. Poruotus spaviedodamas, klausinėja to, ko nuo iszpažinties atsiradimo nebuvo klausama. Ypatin-gai nė vieno neužmirszta pa-klausti, ar „bedieviszkų kny-gų ir laikraszczių“ neskaito.

Tarp tulų žmonių, o ypacz davatkų, kun. Endziulis užsi-pelnė didelę garbę, ką parodys sztai szitas atsitikimas.

Lapkriczio 2 d. 1901m., va-karo tyloje, Naumiesczio gy-ventojams jau sugulus, iszne-žinių, nepaprastam laike, pra-dėjo skambinti varpas Nau-miesczio bažnyczioje. Visas miestas dideliai nusidyvyjo; bažnyczia užrakinta, visur ty-ku, gyventojai vieni sumigę, kiti gula, o bažnyczioj kas kart labiaus ima skambinti. Tuoj atsirado apie bažnyczią žmonių kuopa, eina kas tik gyvas su liktarnoms, su kuo-lais, dalgiais, szakėmis ir ak-menimis, priėjo prie durių, paklausė, duris atrakino, ati-darė, bet visų kinkos dreba, atgal kartais pažiuri ar bus kaip, reikalui prisiejus, pa-bėgti. Įėję tolyn į bažnyczią, žiuri: apsenusi merga (tikra davatka) varpelį (cignorių) traukia, vis įsireizus, visa per-szilus, su aptemusiomis akimis. Žmonės ir žemskiai pagriebė tą merginą, nutarabaždino pas kunigus, o tų pats pralotas pa-klausė:

— Isz kur tu esi?

— Nuo Starapolės (Senapi-lės).

— Kas tu per viena?

— Asz didelė Dievo garbin-toja.

— O dėlko tu bažnyczioje pasilikai?

— Kad prie spaviednyczios prieti.

— O kam tav, pane, pasi-likti ant nakties bažnyczioje? Tik dieną gali, kad nori, prie spaviedies prieti?

— Asz dieną nepritelpu prie stebuklingo kunigėlio pri-eiti.

— O kur, pane, tas stebuk-lingas kunigėlis?

— O jusų Endziulis....

— O dėlko tu skambinai?

— Kad ėmiau bijoti.

Na, tai tav ir szposas: ste-buklinga davatka stebuklingo kunigėlio jieszko! Žemsar-giai norėjo tą merginą nuvesti į kozą, bet pralotas neleido ir liepė tai davatkai klebonijoje pergulėti.

Nežinia tikrai, ar dėl tos priežasties, ar dėl kitos, pasklydo paskalas, kad Endziulį iszkels. Tuoj užsikimszo klebonija davatkomis, visos kaklus isztiesusios dragnojo pas pralotą: vienos meldė, kad Endziulis liktųsi, kitos barėsi, kitos pyko ir szimpavo, verkė, apalpo — vis nieko negelbėjo. Storiukų Sztrimiutė net numirė isz gailesczio, bet tai vis nieko negelbėjo. Ant galo, pradėjo rublines krauti pralotai ant miszių, tada jis tuoj pasakė, kad Endziulis liksis. Ir liko: mat, tokia rublinių galybė. Pralotas ir kiti kunigai pasakojo žmonėms, kad tai miszios tokią galybę turi, jog teip numylėtą kunigelį paliko ant vietos.

Ir sziądien kun. Endziulis Naumiestyje sav garbę pelno, pamokslus sako, ir isz visų apygardų davatkas, kaip su magnesu, traukia.

Tai toks apszvietimas Lietuvoje. O dar kunigai szaukia per pamokslus, keikdami apszvietimą, mokslą, laikraszczius ir knygas. Ar neaiszku, kad jie dėl savo naudos tai daro?

Lauruks.

Tilžė. Num. 46 „V.“ perreitų metų buvo paduota isz czia zinia, buk rusiszki parubeziniai sargai perszovė lietuvių Juozą Mackevyczią, grįžtant jam per rubezių į tėvynę.

Smagu mums praneszti, kad ta zinia buvo neteisinga ir kad su minėtu mūsų tautiecziu nė jokia nelaimė ne atsitiko; jis perėjo rubezių laimingai ir pasiekė be kliuczių savo krasztą.

Kaimelis, Naumiesczio pav. Tos bažnyczios klebonas prisipykęs nori visus savo parapijonus perdirbti ant bedievių; teip, kaip Chicagos mieste kn. Krawczunas, bedievius vien tiktai dirba. Kaimelio bažnytėlė yra medinė ir maža, tai jisai užsimanė statyti naują,

bet bėda, kad jam pinigų niekas neduoda. Todėl jisai užsimanė, idant visi parapijonai pasirasztytų, kad jie nori naujos bažnyczios, o jeigu kuris nepasiraszo, tai pas tajį kalėdodamas suvisai neina ir keta tuos visus gudragalvius nusiųti į Viatkos guberniją už nepaklusnumą. Matote, broliai, kokių yra ir paczioje Lietuvoj duszių ganytojų. Jiems nerupi žmonių skurdas, tik duok jam ir gana. Per pamokslą nieko žmones nepamokina apart keikimo, tai ant to, tai ant kito. Jis reikalauja nuo margo beveik po 6 rublius ir nori, idant kiekvienas pasirasztytų ant jo reikalavimo. Kuris žmogus, nuėjęs į kleboniją, pasiprieszina jam, tai tuojau pasijunta anapus durų. Su maskoliais labai drucziai sugyvena ir anų yra didelis bicziulis. Jeigu jisai ilgai bus toje parapijoje, tai žmones pavers visai į niekszus. Nes nė vienoj parapijoj teip nėra, kaip Kaimelio. Ir vėl vienas dalykas yra keistas mūsų žmonėms, jog per miszias vienas žmogus vaikszcziuoja, rinkdams pinigus, kad tuotarpu aplinkinėse parapijose to visai nėra, dėlto žmonės teip dyvyjasi. Tam rinkėjui kartais į tą maszną įmeta knypkių, akmenukų ir kitų niekniekių.

Kunigo prietelius.

Varėnai, Vilniaus gubern. Kad atsitinka kas ypatingesnio tokioje Amerikoje, arba Anglijoj, tai visi laikraszcziai isz vieno skambina apie tai po visą sviatą. O mūsų apleistoje Lietuvoje visoki atsitikimai pereina nepatėmyti, nors tarp jų atsitaiko gana akyvi. Sztai vienas.

Varėnuose, kariszkam ligonbutyj, sirgo kareivis Stepas Zagurskis; jis turėjo teip vadinamą rozės užsidegimą ant apatinės pilvo dalies; virszutinė ir apatinė uoda (skura) toje vietoje buvo visai apmirus ir

reikėjo į jos vietą uždėti sveiką uodą, iszpiovus po sklypelį kitam kuno daigte. Teip daktarai ir norėjo daryti, bet Zagurskis buvo labai apsilpęs nuo ligos ir sumenkėjęs, teip jog toks piaustymas uodos isz jo paties kuno galėjo užsibaigti mirtim.

Tada felszierystės mokintinis Antanas Aleknavyczia, 20 metų vaikas, pasisiulė, kad pasinaudotų isz jo uodos. Daktaras iszpiovė isz Aleknavyczios krutinės uodos sklypą, 25 keturkampių centimetrų didelį, ir uždėjo Zagurskiui. Tokiu budu žmogus iszliko gyvas. Visas atpildymas, kurį gavo Aleknavyczia, yra si dabrinis medalis nuo caro su paraszu: „už iszgelbėjimą žustanczių“. Daug geresnė už caro dovaną būtų tckia, kuri paeitų nuo visuomenės; bet visuomenė apie tą pasiszventimą nieko nė nežino. *Aitvaras.*

Politiszkos ziniuos.

Amerika.

Gaila matyti tautą, kurią žiaurus likimas pabruko po svetimo teriono jungu; bet dvigubai gaila tautos, kuri, budama liuosa ir įgijus tą liuosybę po sunkių su terionija kovų, lenkia savo sprandą priesz despotus ir jų ypatoje garbina tą paczią terioniją: Beesą tokia tauta — pasirodė sziądien Suvienytų valstijų amerikiecziai. Demokratiszkas imperijalizmas ar imperijalistiszka demokratija — kas vis viena — nelyginai evangeliszkoji Magdelena, pastatė savo dorybę vieszam pardavimui: jau ne pirmi metai kaip Amerika kibinėjasi su yvairiomis Europos despotijomis ir renkasi, kuriai pažadėti savo prietelystę. Meilinosi isz pradzių su Rusija, meilinosi su Anglija, o ant galo atitiko tikrą savo sebrą — Vokietiją, apie kurią prezidentas Roosevelt iszsitarė: „mes padyvy-

jam didziai Vokietijos praeicziai ir didziai dabartinei”.

Kad prez. Roosevelt pažintų istoriją ir pazinęs norėtų ją suprasti, tai jam būtų aiszku, kad vokieczių didybė nuo amžių apsireikszdavo vien tame, kad jie budavo plėga ir prakeikimu visoms tautoms, kuriuos gyveno susiedijoj. Ir sziądien, anot Jul. Ochowitziaus, vokieczių paszaukimas — tai etnofagija (ryjimas tautų).

Skaitytojas numano, kad kalbame apie priėmimą vokiszko kaizerio brolio, princio Henriko, atplankusio į Ameriką kriksztyti naują laivą. Vardan Amerikos lietuvių, aiszkiu ir pagirtinu budu už protestavo priesz tokį priėmimą Lietuvių-Laisvamanių Susidraugavimas (ziur. 8 „V.“ num.). Tam proteste skaitytojas atras tikrą to atsilankymo prasmę ir kaip į tą komediją reikia žiurėti. Isz savo pusės mes paduosime nekurios patėmyjimus.

Amerikiecziai priėmė princą Henriką su didziausia iszkilme tik dėlto, kad jis yra broliu savo brolio (kaizerio Viliaus); ir tame apsireiskzia nupuolimas amerikieczių dvasės. Kur tik tas pruselis, arba kaip jį praminė, „little dutchman“, pasisuka, visur vadina jį „karaliszka augsztybe“ (His Royal Highness) ir visi jam žemai kloniojasi. Isz savo pusės princas turi numanytą apie amerikieczius, kaip apie pralobusių sziauczių ir kromininkų tautą; prezidentą jis vadina „mister Roosevelt“ (o szits atsako princui „jusų augsztybė”); su prezidento dukterim Alice, kuri „kriksztijoj“ laivą, jis apsieina, kaip Vokietijoje jis nedrįstų apsieiti su karaliszko dvaro mergina arba kokia mieszcziuniute. Angliszki laikraszcziai, tarp kito ko, pasakoja: „prince Henry and miss Roosevelt, standing on the platform, en-

gaged in lively conversation, laughing and joking with democratic unceremony". Gerai žinome, kas tai yra tokio pruselio akyse „democratic unceremony”.

Didžiausią gėdą užsitraukė Amerikos laikraščiai. Vokiskas laikraštis „New Yorker Staats-Zeitung” įtaisė princui balių, ant kurio pakvietė kasdieninių laikraščių redaktorius. Tukstantis visokių „editorių”, užmirsę savo paszaukimą ir surisztus su laikraštyste principus, susibėgo garbinti kryžioką izmetą. Idant įtikti jam, ponai „editoriai” priesz balių vaicszciojo po vokiskas karcziamas, kad izmokti pritart gie smei ant kaizerio garbės „Hoch soll er leben” (tegyvuoja augsztai).

Visą laiką, kur vaziao arėjo princas, jį saugojo slaptų ir paprastų policistų pulkai; priimant New Yorke, buvo pastatyta 2000 policistų, izz kurių po vieną Broadway landziojo 900; tas pat buvo Washington. Tokiu pasielgimu valdzia stacziai izzniekina visą tautą; tukstancziai policistų saugoja nuo szios žemės valstieczyų kraugerių izzgamą, kurio geras žmogus szlyksztėtusi dasilytėti savo ranka.

Kur tik budavo koks balius, tarpe sveczių turėjo buti Vanderbiltai (net 4), Rockefelleriai (teip-gi 4), Gustav Schwab ir kiti trustų karaliai. Iz to aiszku, kad valdzia visada ir visur laikosi izz vieno su kapitalistais.

Negana buvo to, kad valdzia tokiu princu priėmimu užgavo žmonių jausmus: reikėjo dar izzniekinti tautos szventinybes. Apsipuosę ir apsiginklavę, „little dutchman” nukeliavo į Mount Vernon ir aplankė Jurgio Washingtono kapą.

Prezidento Roosevelto neaktiszkumas izzėjo į aiksztę visam nuogume. Jis pakėlė

ranką ant žmonių tiesos, pavėdęs svetimam kunigaikszcziui tukstancziaus policistų, kad jie giuntų princą priesz Suv. Valsztijų žmones. Jis izzgėdino pruso akyse augszcziausia savo szalies įrėdnę — senatą, liepdamas nepriimti prie pietų drauge su princu dviejų senatorių — demokratų. Jis driso įsakyti admiralui Dewey atvaziuoti pas princą persipraszyti už tai, kad Dewey nubaidė Henriką laike karės su ispanais nuo Manilos. Dewey pataikė atsakyti: „asz jau macziau princą Henriką, kaip jo padai szvietė, bėgant nuo manęs, — tai užteks”. Jis nesidrovėjo pasiulyti prezidentbuiui Groverui Clevelandui keliuoti į Londoną, kad pagarbinti angliszką karalių Eduardą karunavojimo dienoje. Se nasis žuvininkas, lyg nė kamko, atsakė p. Rooseveltui: „gailiuosi, bet negaliu izzpildyti jusų norą: geri mano draugai pakvietė manę ant tos dienos pameszkerioti”.

Rytinė Azija.

Kinuose visada galima tikėtis naujų ermyderių. Sztai ir dabar pranesza Suvienytųjų valstijų pasiuntinis Conger, kad provincijoje Kwang-Si, apygardėje mieszto Nansing, sukilo 1000 buvusių kiniszkų kareivių, kurie laiko baimėje visą szalį, plėszdami ir degindami. Kinų valdzia silpna, ir, jei kokios, vėl įsikiszkokia svetima galybė.

Rusija.

Maskvoje, 22 vasario, 400 studentų, apsiginklavę visokiomis pabuklėmis, apėmė universiteto namus, viduryj viską sulaužė ir izzdraskė, o per langus izzskiszo raudonas karunas. Policija su kariumene įsiverzė į vidų ir visus studentus suėmė. Ministras tautos apszvietimo izzleido dekretą, kad visus tuos studentus izzvaryt izz universite-

to ir daugiau nepriimti nė į jokią mokslinyczią. Suėmus szituos studentus, valdzios paszėlimas neužsibaigė; policija sugaudė dar 363 ypatas, kaip studentų, teip ir szejp žmonių; tada suimtųjų skaitlius pasiekė 763; neturėdami kur laikyti, 513 suimtųjų paleido, o 250 gavo atsisėsti nuo vienos sąvaitės iki trijų mėnesių.

Pietinė Aprika.

Paskutinėse dienose buvo du dideli susikirtimai tarp burų ir anglų. Ties Klerksdorp burai užpuolė ant anglų pulko, lydinczio vėzimus; anglai tapo apgalėti ir pateko į nelaisvę burams 16 oficerų, 451 kareiviai ir dvi kanuolės. Kitur, ties Bothos kalnu, anglai paliko 2 oficeru ir 18 vyrų negyvais, o 5 ofic. ir 33 kareivius suzeistais; toje kovoje krito izz burų pusės 6, o suzeisti 15.

Jei tikėti Kitchener'io praneszimas, tai anglams pasiekė ties Harrismithu teip apstatyti izz visų pusių 400 burų, kad jie turėjo pasiduoti. Prie to burų pulko buvęs ir Dewet su prezidentu Steijn'u, bet jiedu ankszciaus prasitraukė ir tokiu budu izzliko liوسي.

Lordas Kitchener pranesza į Londoną 28 vasario, kad paskutines dvi dienas burai turėję sunkias pragaisztis; 600 burų arba užmuszti arba suimti; 2000 arklių, 28,000 galvijų, 200 vėzimų, 60,000 avių, 600 szaudyklių ir 50,000 patronų pakliuvo į anglų rankas. Sunku tikėti tokiam praneszimui, ypacz žinant, kad generolas Kitchener visada meluoja.

Dalis darbu.

Wilkes Barre, Pa. Vietinis kasyklių inspektorius Roderick paduoda atskaitą už 1901 m. izz IV angliakasyklių distrikto; pereitus metais izz-kasta anglies 9,669,516 tonų

— daugiau negu užpernai ant 1,083,775 tonų; dirbo vidutinau 191 dieną per metus; visokių atsitikimų buvo 400, izz tų 78 nelaimingi, o 322 be nelaimių su žmonėmis; per tuos atsitikimus liko naszlių 53 ir naszlaiczių 126; ant kiekvieno užmuszto žmogaus izzpuola 123,968 tonos izzkastos anglies; izz darbininkų lietuvių 7 buvo nelaimingai suzeisti, o 25 turėjo priepuolius be nelaimės.

St. Louis, Mo. Szitam mieste prasideda dideli darbai, rengiant visa-svietinę parodą ant 1903 m.; įtaisymui vietų parodai reikės kelių milijonų dolerių; darbininkai, ypacz amatininkai, gali czia rasti pelningą darbą; daugiausiai darbo bene bus priestatymo kelių deszimtų svetainių, kurias nori parengti iki parodai.

Ohio valstijoje gyvena izz savo darbu 26,920 moterų.

Fall River, Mass. Keturios medvilnių dirbtuvės, prigulinczios M. C. Borden izz New Yorko, apgarsino, kad nuo 17 kovo mokeszti bus pakelta ant deszimtos dalies (10%); tų dirba 3000 darbininkų. Kitos dirbtuvės teip-gi žada pakelti mokesztį ant 6 procentų.

Izz Amerikos.

Miesto izzdas.

Wilkes Barre'ių miesto roda apskaitė savo įplaukumus ir izzmokesczius ant ateinancyzių metų, kurie prasideda 1 balandzio 1902 m., o baigiasi 1 balandzio 1903 m. Įplaukumų busią \$288,666; už vienus pavelyjimus (licenses) ant karcziamų įplauks \$58,400; žingeidu, kad miestas surenka pagalvių už szunis \$451, o apart to už pavelyjimus laikyti szunis \$275. Izzmokesczių miestas turės tiek, kiek ir pelno, t. y. \$288,666; izz tų ant užlaikymo policijos iszaina \$37, 191 (policionų yra mieste 39

su trimis seržentais); apsau-
gojimui vieszos sveikatos ir
prieglaudai ligonių paskirta
\$26,360.

Mažiaus saliuų.

Wilkes Barre'ių pavietinis
sudat atmetė 111 praszimų ir
nedavė pavelyjimo ant užlai-
kymo saliuų nuo 1 balandžio
1902 m. iki 1 balandžio 1903
m.; smarkiausiai nubauti ta-
me dalyke Pittstonas ir Luzer-
ne (Milutė): isz Pittstono at-
metė 23 aplikacijas (per ką mie-
sto kasa neteks per metus
\$9200), o isz Milutės atmetė
16; skaitliuje negavusių naujų
patentų yra nemažai lietuvių.
Plymouthe tik du negavo pa-
velyjimo: vienas lenkas ir vie-
nas anglas.

Reik pagerinti alų.

Pasiuntinis Southwick isz
New Yorko valstijos pakėlė
kongrese užmanymą, kad val-
dzia apstabytų darymą blogo
alaus. Įnesimas reikalauja,
kad darant alų būtų vartojami
apyniai ir mielės ir kad mie-
lėms vartotų tik miežius,
kviečius ir kornus. Žingeidu,
isz ko dabar daro Amerikoje
alų?

Mokestis už kates.

Valstijos Massachusetts sei-
me svarsto užmanymą, kad už-
dėti ant kaezių mokestį po 50
centų. Keisti ant svieto daly-
kai: krauja mokestis ant viso-
kių gyvulių, o milijonieriai ne
per pusę neapmoka didelių sa-
vo turtų.

Neteisus sudas.

Garsinga admirolo Schley'o
prova užbaigta galutinai. Ka-
da garbės sudas nesuvertė pri-
gulincios jam garbės už per-
galėjimą ispanų ties Santiago,
tai Schley padavė paskutinį
skundą prezidentui. Roosevelt
iszriszo klausymą ne kaipo su-
dzia ir vyriausia kariumenės
galva, bet kaipo minksztprotis
politikieris; mat, Sampson re-
publikonas, o Schley — demo-
kratas: tai kaip gi Schley ga-
li turėti teisybę? Kaip Roose-

velt suktai sako, Schley nega-
lėjo pats laimėti pergalės, dėl-
to, kad jis turėjo klausyti
Sampsono paliepiimų; o kad
Schley nepaklausė Sampsono
prisakymų ir savo paties ga-
bumu isznaikino ispanų laivy-
nę, tai jis kaltas, kad neklausė
savo vyresniojo. Isz to visko
aiszku, kad visa Schleyo kaltė
tame, jog jis nepriguli į repu-
blikoniszkių politikierių szai-
ką.

Atidek viską szalin, iki nepadarysi, kaip czia paraszyta!

Straipsnelyje „Ginkimės!“
(5 „V.“ num.) buvo raszyta
apie pakeltus kongrese užma-
nymus apsunkinti ateivystę.
Tę mes raginom visus savo tau-
tiečius visokiais budais pro-
testuoti priesz neteisings už-
mėtinėjimus ateiviams ir mal-
dauti atmetimo tų žiaurių už-
manymų. Reikia giliai stebė-
tis, kad tas balsas praskambė-
jo, tartum kurczias aidas pus-
tynėje. Isz visuomenės nieks
iksziol neatsiliepė, o laikrasz-
cziai (iszskyrus „Lietuvą“) vi-
sai nutylėjo.

Galima vadinti iszeivystę isz
Lietuvos geru ar blogu daigtu,
bet negalima užginczyti vieno
dalyko: lietuvių iszeivystė, kaip
iksziol, atneszė tautai tik nau-
dą. Tegul iszeivių darbas ir
spėkos dingsta tėvynei, bet
kas isz to, kad tam darbui, ne
spėkoms paczioj Lietuvoj nėra
vietos? Isz kitos pusės, perso-
dinti ant svetimos dirvos, į A-
meriką, gaivalai iszkėlė lietu-
tuvystę teip augsztai, kaip ne-
įstengė, gali sakyti, padaryti
tautiszkas judėjimas paczioje
Lietuvoje. Toliaus, iszeivystė
nepalauja gabenus medegisz-
ką naudą tėvynei: suskaityki-
te, kiek tukstanczių amerik-
szkių dolerių patenka į Lietu-
vą!

Jei susiaurintos ateivystės
tiesos isz vienos, o sunki Rusi-
jos letena isz kitos pusės su-

spaus lietuvius tarp keturių
aklių sienų, tai mūsų broliams
tėvynėje pareis gyva prapul-
tis. Teisybė, mes tikimės at-
gauti tėvynėje politiszkas tie-
sas, bet „ik saulė užtekės —
rasa akis iszės“.

Kaip tę nebutų, mūsų pri-
derystė isz visų pajiegių steng-
tis priesz suvaržymą ateivystės.
Turime žinoti, kad syki tiems
užmanymams įgijus įstatymų
galybę, nėjokios pastangos ne-
valios panaikinti jų. Nesnaus-
kite, nes jūsų miegas gali už-
sibaigti mirtim.

Matome, kad per mūsų ne-
rangumą protestai kuopomis,
per mitingus nesusilauks savo
įvykdinimo. Todėl griebiamės
paskutinio ir lengviausio bu-
do, kuriuo gali pasinaudoti
kiekvienas geros mislies lietu-
vis. Padarykite patys ir ragin-
kite kitus: laiko mažai, o pa-
vojus arti. Szitas dalykas yra
galiaus ne paczios redakcijos
pramanymu: teip ragina dary-
ti paczių amerikiecių susi-
draugavimas „Immigration
Protective League“, kurio už-
duotim yra palengvinti atei-
vystę.

Tegul kiekvienas lietuvis,
kurs yra szios szalies valstie-
cziu, *ant tų pėdų*, metęs viską
į szalį, paraszo nuo savo vardo
ir su savo paraszu tokį trumpą
rasztelį savo pasiuntiniui (kon-
gresmanui) arba senatoriui.

*Vietos vardas, diena, mė-
nuo, 1902 m.*

Hon. (kongresmano pravardė)
U.S. House of Representatives
Washington, D. C.

Arba raszant senatoriui:

Hon. (senatoriaus pravardė)
U. S. Senate
Washington, D. C.

Dear Sir:—

I hereby respectfully request
you to cast your vote against
any proposition, to restrict the
immigration of healthy and
honest persons.

Respectfully yours,

(Pasiraszyti vardu su pra-
varde ir paduoti savo adresą).

Kas pataikys placziaus pa-
raszyti, tegul tai padaro pagal
savo numanymą. Bet paduo-
tąjį rasztelį gali kiekvienas
lietuvis pats paraszyti. Para-
szę, įdėkite į konvertą ir prili-
pinę dviejų centų markę, siųs-
kite savo kongresmanui arba
senatoriui, bet ne tę, kur jie
gyvena, tik *neatbutinai į Wa-
shington, D. C.*

Savo kongresmano pravardę
kiekvienas gali lengvai dasizi-
noti, paklausęs bile anglo. O
senatorių pravardes paduoda-
me czia isz tų valstijų, kur
pervis gyvena lietuviai.

Connecticut:

Jos. R. Hawley, Hartford.
Orville H. Platt, Meriden.

Illinois:

Shelby M. Cullom, Springfield.
Wm. E. Mason, Chicago.

Massachusetts:

Geo. F. Hoar, Worcester.
Henry C. Lodge, Nabant.

Missouri:

F. M. Cockrell, Warrenburg.
Geo. G. West, Kansas City.

New Jersey:

Wm. J. Sewell, Camden.
Ino Kean, Elisabeth.

New York:

Thos. C. Platt, Oswego.
Chauncey M. Depew, New York.

Ohio:

Jos. B. Foraker, Cincinnati.
M. A. Hanna, Cleveland.

Pennsylvania:

Boies Penrose, Philadelphia.

West Virginia:

S. B. Elkins, Elkins.
N. B. Scott, Wheeling.

Wisconsin:

J. V. Quarles, Milwaukee.
J. C. Spooner, Madison.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Shenandoah, Pa. 18 diena

Vasario buvo rinkimai miesto
urėdininkų. Politikieriai suk-
czių partijos — republikonai
ir demokratai — darbavosi isz
paskutinos, zadėdami lietu-
viams aukso kalnus. Kandida-
tais isz abiejų partijų buvo pa-
statyti net septyni lietuviai ant

yvairių urėdų; bet anglai teip mokėjo viską pakreipti, jog nė vienas lietuvis netapo išrinktas, išskyrus du miesto rodininku. Mat, miestas turi skolos, tai lietuviai tam urėde yra reikalingi. Musiszkiei nesupranta ir nesistengia suprasti, kad anglai, ar jie yra republikonai ar demokratai, lietuviams gero nevelyja; laiko vien už įrankius savo išnaudojimui. Szių-metiniai atsitikimai su rinkimais bene atidarys lietuviams akis, kad anglai — mums ne broliai. Lietuviai, su mažu išžėmimu, laiko demokratų partiją. Sziuosmet laimėjimas virto į demokratų pusę; o iš musiszkių nė vieno neisrinko. Isztikro yra gėda, kad mes teip duodamės svetimtaucziams išnaudoti, turėdami galę savyje. Ar ne laikas butų pamesti visokias partijas, o dirbti vien savo naudai ir savo tautos gerovei? Shenandoah, kuris turėtų buti visuose darbuose pirmutinis, yra atsilikęs toli užpakalyje. S....s.

Baltimore, Md. Czionykszcziai lietuviai — katalikai sutarė 20 Vasario 1902 m. įkurti naują bažnyčią vardan „Visų Szventų“; bus tai pirmoji lietuviszka katalikiszka bažnyčia, kuri nebus pavesta svetimų vyskupų valdžiai; naujoji parapija ketina nupirkti sav bažnyčią Szv. Jono Kriksztytojaus (ant gatvės Barre, ties Little Green), kuri dabar tuszczia; tų laikų pirmą sykį dievmaldystę kun. V. R. Dillonis 23 Vasario. Žmonių susirinko teip daug, jog dalis netilpo bažnyčioje.

Tą pat dieną išrinktas tapo komitetas, į kurį paskirtos szios ypatos: pirmsėdžiu — J. Czėsna, jo pagelbininku — M. Poszka, kasierium — J. Okvyčia (po kaucija \$1000), protokulų sekretorium — S. Latonas, finansų sekret. — K. Szauskis; išrinkti teipgi du

globėjai ir 12 rodininkų, vedimui parapijos reikalų.

S. J. Latonas.

Chicago, Ill. Nors mūsų kolionija skaitoma už didžiausią Amerikoje (Shenandoah'ryj) daugiau lietuvių, negu Chicagoje; žiurėk: „Lietuviai Amerikoje“ Jr. Jono, 146—147 pusl. — Red.), vienog mes nesame padarę nieko svarbesnio už kitų miestų lietuvius. Nekalbant apie keletą szejp draugyszių, lietuviai sutvėrė czia net tris parapijas, išleidę ant jų daug pinigų; už įkisztus tukstanczius lietuviai neturi nė savasties tiesos, nes visos bažnyczios užraszytos ant airiszkių vyskupų. O jau vėl eina paskalas, kad statysią dar ketvirtą: tam tikslui yra czia susitvėrus draugystę „Szv. Vincento“. Rodos, reikalingesnė butų tokia mokslinyczia, kur mūsų vaikai galėtų įgyti apszvietimą, teip reikalingą gyvenime, nes esanczios mokslinės toli neatliepia savo užduocziai.

Į skaitymą knygų ir laikraszczių broliai chicagiecziai visai nelinkę; jiems mieliaus girsnoti, kaziriuoti ir užsiimti nepatogiomis sznekomis. Ir nėra kam paraginti žmones į skaitymą, — prieszingai: vietinis klebonas keikia iš ambonos skaitanczius knygas ir laikraszczius; negana to: per išpažintį kunigas liepia nelaikyti ant „burdo“ tokių, kurie skaito. Iszeina, vienog, atbulai: tankiaus lieka nepriimti ant burdo toki, kurie visai neskaito, nes vietoje skaitymo jie girtuokliauja ir nemandagiai elgiasi.

Darbai gyvulių skerdinycziose sumažėjo; dirba tik pusę laiko, o iš kitar atvykusiems sunku gauti darbą, nes ir vietinių darbininkų per pilna. J. K.

Coalgate, Ind. Ter. Mūsų czia labai nedaug — iš viso

vienuolika, bet ir mes stengiamės pasirodyti ant tautiszkos dirvos. Susirinkę, užmanėme sudėti kiek aukų ant naudos pavargusiems rasztininkams ir besimokinancziai jaunuomenei; tazciaus viens iš mūsų tarpo, p. M. Giedrikis, nepritarė tam užmanymui, ragino rinkti pinigus ant užlaikymo lietuviszko vyskupo, pagal philadelphieczyų užmanymą.

Asz, remdamas pirmutinį užmanymą, aiszkinau susirinkusiems, kad mūsų rupescziai neturi buti nukreipti ant sustiprinimo dvasiszkijos, nes ne daug gero mes iksziol išpažinomė nuo jos; vos prasidėjus tautiszkam lietuvių judėjimui, kunigai išvydo jame pavojų sav ir stengėsi jį ardyti arba perdirbti ant savo naudos; jie bandė suardyti ir Susivienyjimą Lietuvių Amerikoje, kuris be kunigų globos pradėjo milžiniszka augti; daugumas kunigų savo pasielgimu sėja tarp mūsų papiktinimą, pastatę sav už Dievą aukso verszij. Taspat ir Lietuvoje: tų kunigai atvirai pritaria maskoliams ir liepia garbinti carą, buk tai paties Dievo patatyta; tikrus lietuvius jie persekioja ir siundo ant jų žandarus. Senesniuose laikuose buvo teip pat: dvasiszkijs pardavė mus lenkams, norėdama prazudyti lietuviszka tautą. Rymo popiezius ir vyskupai laimino kryziokus, kurie žudė ir smaugė mūsų pratėvius.

Iszklausę szito paaiszkiniamo, susirinkusieji, neiszskiriant ir p. Giedrikio, vienu balsu pristojo ant to, kad rinkti aukas ant pavargusių rasztininkų ir einanczių į mokslą lietuvaiczių. Aukavo po 70 centų deszimts ypatų, kurių vardai szitie: M. Szukszta, V. Butiras, V. Zuikis, B. Zuikis, P. Vilminskas, J. Galinis, J. Leveckis, S. Rastauskas, A. Dzingas ir M. Giedrikis. Tokiu budu susirinko 7 dol., kuriuos paskirstėme sziteip: 50c.

A. Visztaliui, 50c. A. Gavieniui ir likusius 6 dol. besimokinanczios jaunuomenės naudai; nusiuntimui pinigų paskyrėme p. M. Giedrikį.

Matauszas Szukszta.

Waterbury, Conn. Pas mus naujienos nekokios, vien saulutė, augszcziaus pakilus, savo spinduliais nemielaszirdingai kutena visiems įkirusį sniegą. Tarp lietuvių teipgi szistas atsitinka, tik nelaimė, kad tankiaus negeistini atsitikimai.

Sztai czia augę trys padykę lietuviszki vaikiszcziai (veik visi jau 16 metų): Czernekutis, Braziukas ir Petrauckutis, tėvams nieko nežinant, iszkurė, drauge susitarę, į Mahanoy City, Pa. Pirm iszvaziuosiant vaikėšai, liga apsimetę, likosi nuo darbo ir, susitelkę pas Petrauskutę, iszkraustė Petrauskui arti 80 dol. Mat, iszdykėlių neturėta pinigų, todėl, prigriebę svetimų, leidosi į kelionę. Davaziavę į Philadelphia, nežinia dėl kokios priezasties, Braziukui iszpirko tikietą ir sugražino atgal į Waterbury, o anuodu ketino vaziuot į Mahanoy City. Braziukas, parvaziavęs, pabėgusių vaikų tėvams viską iszpasakojė ir tik tada tėvai paliove raudoję „prapuolusių vaikelių“. Tankiai lietuviai, kurie seniaus Amerikoje, o ypatingai jų czia užaugę vaikai „yankee'ai“, vėliaus pribuvaviems iszmetinėja: „jūs, grinočiai, esą, nieko nežinote“ arba paprastai: „Tie lietuvininkai nieko nežino“. Bet klausimas, ar daug lietuviszki „yankee'ai“ žino? ar gali jie lygintis amerikonomams su tokiais savo apsiėjimais? Nekurie mėgsta lietuvius niekinti, patys nori glaustis prie amerikieczyų, bet ir anie jų neguodoja; nes supranta, kad ne kas per pauksztukai, kurie į savo lizdą dergia. Ką reikėtų czia augusiems ir kalbą geriaus suprantantiems buti lietuviams

ir tarpininkais, tai lietuviai atėjusiai turi tiems yankee'ams viską parupinti ir dar kaip kada už juos gėdą nukęsti. Jug kada su svetimais pinigais nuo tėvų bėga, jie nesisako ir jų nieks nevadina „yankee'ais", bet „lithuanians".

Tame kaltė ir tėvų, kurie nepratina vaikų prie lietuvių, bet patys sulaužytu liežuviu namie su vaikais žabaruoja angliskai ir tuo gelbsti vaikams nertis iš lietuviško kailio. Ką sėja, tą ir renka.

Dar saulutė nespėjo nuszildyti nekencziamas szalnas, sztai ir vėl atsiranda gyvenime spygliai, kurie žmonėms daro visokius nesmagumus. Du lietuviszki vaikinai, viens barsdaskutis, antras karcziamninko pagelbininkas, matomai užrauginę makaulę, pradėjo tarp savęs už nevertus daigtus ginczytis. Barsdaskutis paketinęs karcziamninko pagelbininką nuszausti, antrasis už tai barsdaskutį apskundė pas vaitą, rž tą drąsuoliui kasztavę net 18 dol. Tai ant tokių dalykų mūsų jaunų vaikinių pinigėliai eina. Pakalbink juos prigulėti prie kokios tautiszkos organizacijos, tai nieko apie jas nežino ir išz tolo kraatosi, bet kad papuola į rankas vanagų-lojerių, tų nesigaili deszimtinių, o prie to dar ir gėdą ant visų užtraukia. Jug ir szitam atsitikime viens išz tų vaikinių už 18 dol. butų galėjęs per 9 metus prie Susivienyimo prigulėti, butų jam garbė, o lietuviams nauda ir džiaugsmas.

Senovėje, Lietuvai garsingai esant, jauni lietuviai aukaudavo savę, gindami savo tėvynę ir keldami jos garbę, o dabar su tokiais savo nepagirtiniais apsiėjimais prisideda prie nupuldymo tautos ir gėdą užtraukia ant jos. Ar-gi nepabus tikri Lietuvos sunus, kurie su visu krutinės karszcziu, kaip senovės jauni lietuviai, dės visas savo pajiegas

ant gerovės savo tautiecių ir numylėtos Lietuvos.

Czia atsirado negeistinas lietuviszkas „lojeris" nesimokinęs, o „labai mokintas", kuris išz tamsesnių savo brolių mėgina pasinaudoti. Jei nesiliaus, tai, pasismailinęs plunksną, nepasigailėsiu papliekti.

Lietuvis.

Naudingas pakvietimas.

Kaip p. V. Jankauskas per „Vienybės" num. 7 kvietė išduotojus prisiųsti po keletą egz. laikraszczių ir knygelėlių, — skaitytojams „Vienybės" jau yra žinoma; bet szalia rėdyczių ir pavienės ypotos gali prisiuntinėti perskaitytas knygeles, nes prisiuntimas kasztuoja, menkniekį: drauge su vyniojus „Lietuvą" ir „Vienybę", aplenkus popiera, už adresuoti ir už vieną centą stempą pridėjus, gali nusiųsti p. Jankauskui. Kiek esu prisiutėmyjęs, p. Jankauskas, atvažiavus į „Barge Office" sulenkėjusiems bei kitokiems lietuviams, apie tautiszumą nieko nesuprantantiems, gyvu žodžiu daug tautiszkų praneszimų suteikia ir nemažą išpudį padaro, bet jei dar knygų turės pasiskaitymui, tai pirm nužen-gus į Ameriką, ateiviai jau bus tautiszškai apkriksztyti, o toki, kaip tik išzengs, daugiaus tautai gero padarys, negu 10 metų buvę Amerikoje supliur-zėję girtuokliai ir tiems panaszus tamsunai, dar savo rankose neturėję knygelės, nė laikraszczių. Rods, jei „Tėvynės Mylėtojų Dr." ir „Liet. Laisv. Susivienyimas" paremti ant žmonių apszvietimo, tai czia jau yra plati dirva — gali žmonių pinigais išzleistų knygų po kelioliką egz. paresti dėl pageidautų siekių, nes jei kandys knygas ēda, kaip p. Naujūnas sako, tik naudos nėra; nebutų bloga, kad ir tų užmirsztųjų knygų dalį prisiųstų; už prisiuntimą,

jei ne p. Jankauskas, tai asz expressui atlygisiu per paskutinį. — Atkartoju p. Jankausko adresą: V. Jankovski, Ellis Island, New York Harbor. —

J. Naujokas

323 E. 55-th str.

New York, N. Y.

Moteru tiesos.

Mūsų lietuviszės, besitrusdamos apie namus ir vaikus, arba užimtos kitokiu darbu, rasi niekad nepamisyja apie tai, kad ir joms prigulėtų tiesa lygiai su vyrais dalyvausti visuose vieszuose reikaluose. Berods toji tiesa, nors ji prigimta teip moterims, kaip vyrams, ne visur dar moterims pripažinta; dar žmonių draugija nesubrendo ant tiek, idant suprasti, kad visatina lygybė visame turi buti jos gyvenimo pamatu. Kas pritaria įstatymams apie lyczių nelygybę, užmirszta, jog geras išzuginimas kiekvienos gentkartės priguli pervis nuo moterų; tuotarpu moteris praszalina nuo visuomeniszkų reikalų, net nuo vedimo ir prižiurėjimo mokslinyczių, kur lavina savo protą jaunoji karta. Mums, Pensylvanijos gyventojams, ypacz dyvina, kad szitoje, didžiausioje tarp Suv. Valstijoje, kur yra gyventojų 6,302,000, moters iksziol sausai neturi tiesos balsuoti nė vien svarbesniuose, net ne vietiniuose reikaluose.

Paskutiniuose metuose moters nors pamaži, bet tvirtai įgyja tiesas pildyti yvairias priderystes, kur reikalingas gilesnis mokslas ir iszmintis, o tarpais drąsa ir tvirtas budas. Matome moteris kaip profesores, daktares, advokates, redaktores, ant galo kaip kapitona ant marių laivo. Michigano valstijoje egzaminų komisija paliudyja, jog jieszkanzcziuos daktarystės moters geriaus izduoda egzaminus ir stropiaus pildo savo priderys-

tes už kandidatus-vyrus.

Suprantamas daigtas, kad prie dabarnykszczių gyvenimo sąlygų moters negali apsiesti be politiszkų ir valstijinių tiesų. Ir tame moters daug jau atsiekė. Reikaluose apie paskirstymą ir uždėjimą mokeszczių, o teipgi mokslinyczių reikaluose, moters turi balsavimo tiesą 23 valstijose: Arizona, Connecticut, Delaware, Illinois, Iowa, Kentucky, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, North ir South Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Texas, Vermont, Washington ir Wisconsin.

Dar didesnes tiesas iszkovojo sav moters szitose keturiose valstijose: Colorado, Idaho, Utah ir Wyoming; czia moters paduoda savo balsus visų visuose reikaluose, neiszskiriant nė rinkimų prezidento.

Penkiose valstijose: Arizona, South Dakota, Kansas, Indiana ir Connecticut, buvo pakelti seimuose užmanymai, kad pripažinti moterims pilnas balsavimo tiesas; tie įneszimai atmesti per nedidelį skaitlių prieszingų balsų; bet yra tvirta viltis, jog netolymoj ateityje prielankus balsai gaus virszų.

Turėkime viltį, kad ir Pensylvanijoje moters greit įgys savo tiesas; tam dalykui, žinoma, reikalinga plati agitacija. O vesti ją butų kam, nes moterų draugyszczių Amerikoje yra didelis skaitlius. Didžiausia ir svarbiausia tarp jų „National Woman's Suffrage Association".

Ką padaro bendrove.

Nangatuck'o ir Union City, Conn., lietuviai įsteigė 22 balandžio 1893 m. szv. Jurgio draugystę, ant kooperacijos pamatų. Nors mūsų užsiėmimai nebuvo teip dideli, bet visgi sziądien galime pasigirti

savo darbo vaisiais, atsiektais per tą keletą metų.

Nupirkome 4 akrus žemės už 2,600,00

Į tą sumą iszmokėta 1,100,00

Liko ant užstato (mortgage) 1,500,00

Dvejiems metams praslinkus, pastatėme svetainę, kurios vertė 726,68

Vandens įvedimas į svetainę kasztuoja 91,77

Platforma piknikams (grindys) 131,75

Įvedimas elektriskos szviesos 67,91

Už reikalingus svetainei daigtus 44,34

Visa atmokėstis \$2,162,45

Tai gi turime apmokėto nejudamojo ir judamojo turto 2,162,45

Banke pinigais ant abelnų reikalų 471,64

Visas turtas isznesza \$2,634,19

(Gaila, kad p. sekretorius nepaaizskino svarbiausių dalykų: 1) po kiek bendrovės sarnariai sudėjo, įkuriant draugystę, ir ar dėjo vėliaus; 2) kiek turėjo draugystė pelno pirmuose metuose, kiek paskutiniuos ir kiek vidutinai per visus metus).

Mūsų kooperatyviszka bendrovė isz pradžių susidėjo isz mažo draugų skaitliaus, vos 40; szįadien draugų skaitlius jau pereina 70 ir užsiėmimas etovi ant tvirtų pamatų.

Ne dovanai sakoma: kur vienybė — tę stiprybė. Vienybėje ir mažai žmonių priemenko isztekliaus gali daug nuveikti. Todėl, broliai! rizikimės visi įvietines draugystes, o vietinės į vieną didelį susibendravimą; tuo keliu galėsim atlikti milžinišką darbą; tada galėsime turėti dideliuose miestuose jau ne vien pardavinyczias, bet savo krautuves, isz kurių lietuviszki vertelgos naudotųsi sav ir bendro vei ant gero.

Raginame visas lietuviszkas draugystes paszvesti tam daly-

kui atydą, apszvarstyti jo įvykdinimo budą ir isz vien griebtis už darbo.

Protokolų sekretorius,
Vl. Norvaisza.

Žmogus ir mulas arba Kam geriaus?

Vieną kartą teko man eiti drauge su mano kumu Posmeliu pro brėkerį; szalia stugsojo pajuodęs durbankis, o ant jo virszaus matyt buvo žmogų varinėjant mulą. Varinėja sav bevarinėjęs, vazioja akmenukus ir visokias nuotrupas ir pila jas į krūvas. Nieko, rodosi, tame ypatingo nebuvo: asz matydavau tapat kas miela dienele. Bet mano kumas Posmelis baisu koks dimnas žmogus, — jam viskas kiteip iszrodo; nesykį žeptels tokį žodį, kad pats nežinai, kaip smegaunę pasukti. Teip ir dabar. Sako: „kumai, ar matai tą mulą?“ — „Matau“ — atsiliepiu. „O dreiverį (vazytoją) matai?“ — „Kodėl nematysiu — dar, garbadie, nespangas“.

— Na-gi, katram isz jų geriaus? — klausia kumas toliaus.

— Kaip tai katram? žinoma, varytoju.

— O asz sakau, kad jam szimtą syk blogiaus, o mului geriaus.

— Gm, kaip tai?

— O sztai. Sztai dreiverys — tai Rauluks Puskelnis; man dedas, tu jį pažįsti?

— Kur-gi nepažįsiu.

— Tai žiurėk. Jis turi dirbti tiek valandų, kiek ir mulas.

— Žinomas daigtas, kad tiek.

— Bet mulas, pabaigęs darbą, žino, kad jo laukia sziltas tvartas ir užkrautas maistas.

— Ne kiteip.

— O matyk — Rauluks to nežino. Mulas nesirupina, kuo pakurti tvartą, nė apie paszarą, nė apie avizas: kompanistų galva atlieka viską už jį; o Raulas pats turi rupintis

apie kurą, kad būtų namie szilta, pats turi susigaminti valgį. Jis turi arba nusipirkti anglių, arba jo žmona, nors budama prie kudikio, arba pametus vaikus namiej, turi prisirinkti anglių ant durbankio.

— Gm.

— O ne kiteip. Raulas turi kas mėnesis už gyvenimą ir maistą užmokėti, o mulas ne.

Asz nusijuokiau.

— Palauk besijuokęs, nes nežinai, isz ko szaipaisi. O ar tu numanai, kodėl teip yra?

— O kodėl?

— Todėl, kad už mulą kompanija užmokėjo pinigų — nupirko jį, o Raulas — nepirktas daigtas; dėlto apie mulą kompanija turi rupintis, o apie Raulą — ne. Pagaiszus mului, kompanija turėtų didelę pragaisztį, o kad Rauluks isz patrukimo, arba nuo szalcio ir bado apsirgtų ir kojas užverstų, tai kompanijai nė galvoje. Į jo vietą ateis szimtas kitų Raulukų, kurie apsim dirbti tą patį darbą, dar gal už pigesnę algą.

— Aa! Sztai kame dalyks!

Valandėlę mudu tylėjova. Man niekaip negalėjo iszsitekti galvoje, kaip tai mului esą geriaus, negu Raului; neįstengiau suprasti, kad tie ponai kompanistai labiaus rupintųsi apie gyvulį, negu apie žmogų.

— Vienog, Rauluks gauna kas mėnesis užmokestį, — atsiliepiu asz ant galo; — o mulas negauna, tai vis Raulukui geriaus.

— Ar isz tikrųjų? Na, pažiuro, tartum kokį ponaitį. Raulas gauna užmokestį, tai tiesa, bet gauna tik ant to, idant aprupinti savo gyvenimą: užmokėti namų savininkui nuomą (randą) už kampą, iszmaitinti ir apvilkti savę ir szeimyną ir užkiszti dar kitas skyles, kaip tai: ant bažnyczios, mokslinyczios, szelpiamos draugystės, Susivienijimo; kitą sykį, žiurėk, ir visos algos neiszteko. O

kad jis norėtų nors truputį žmoniszkiaus gyventi, rėdytis ir valgyti, tai tos užmokesties toli nebutų gana. O ką, jeigu jis dar užsimanytų parsikviesti laikrasztį, vieną-kitą knygutę ir retkarczia's pasilinksinti? Sakau, kumai, kad ant to visko neisztektų, ir tu pats gerai žinai, kad neisztektų. Ir teip buna tada, kada darbai eina gerai. O kas tada, jei parsieina dirbti tik po pusę dienos arba kas antra diena, kaip tankiai atsitaiko? Tada ne viens Raulas įbrenda į skolas sulyg ausų už kampą ir maistą, o apie kitus reikalus nėra ką nė sznekėti.

— Tiesą sakai, kumai, — turėjau prisipažinti Posmeliui.

— Na, matai. O mului vis viena: dirba ar nedirba, o maistą vis gauna ir visada turi gerą tvartą, szildomą net „sztymu“ (garu), apie ką Rauluks nė sapne negali svajoti.

— Beje, tame yra kiek teisybės.

— Žinoma, ir ne kiek, bet daug teisybės. Arba ėmus vaikus. Rauluks turi gerai pasukinti galvą, kaip tuos savo pauksztelius apdengti, iszauginti ir duoti jiems sziek tiek mokslo. Teip pat turi rupintis ir apie savo žmoną, o mulas nieko to nepažįsta, Rauluks jau isz pat mažėnėlės vargdavo nedavalgęs, nedami-gęs, szalcio krečziamas ir darbo papiautas, nors dar tada nė pajiegy nebuvo turėjęs; o apie mulą dar isz mažens vaikszcioja, szeria, szukuoja, prižiuro, tartum kokį ponaitį. Tai matai, kumai: apie mulkus žmonės rupinasi, o apie kudikius nė isz tolo. Kam gi geriaus? — spręsk pats.

— Ir isz kur tu, kumai, tą viską isztraukei? — atrėmiau asz, palukėjęs; — ir kas tai matė teip posmuoti? Jug mulas — gyvulys, o Raulas — Dievo sutvėrimas, tai kaip gi czia lyginti?

— Tai dar arsziaus, daug

arsziaus. Teisybė, kad žmogus ne gyvulys, bet dėlto žmogų skaudžiaus, negu gyvulį, užgauna kiekviena skriauda ir paniekinimas. Kad mulą ir nuskriaudžia, arba ir musza, tai jis to neatjauczia teip skaudžiai, kaip žmogus. Dėlto man ir dyvai, kad užstojo tojo tokia gadynė, jog kompanistai gyvulį augszcziaus stato ir rupestingiaus prižiuro, negu žmogų; o žmones skriaudžia ir isz tos skriaudos lobsta. Sztai, kad ir tas pats mulas.

— Et! įsikandai tą mulą ir plepėsi iki svieto pabaigai! — purksztelejau asz su piktumu: — kas mulas tai mulas, o kas žmogus tai žmogus. Velyt pamesk, tokias sznekas, nes Rauluks, kad dasizinetų, tai supyktų už tai.

— Supyktų? už ką-gi? už teisybę? Na, mielas kumuti, už teisybę pykti — tai blogas darbas. O, ant galo, ne vieno Rauluko dalis blogesnė už mulo dalį, bet ir kiekvieno isz darbininkų — sztai mano, arba tavo.

— Mano? — niekad, kaip sviets svietu!

— O teip, ir tavo, nes ir tu toks darbininkas, kaip asz ir Rauluks.

— Koks darbininkas toks darbininkas, bet visgi jis žmogus, o ne mulas. Mulas stovi pririsztas ir turi dirbti, kada jam liepia, — o asz nepriverstas.

— Ne? ar gi isz tikrujų? Na-gi pamėgink: mesk dirbęs, tai ne į burną neturėsi ką įdėti, o badas — tai didelė prievarta. Dar pasakysiu, kad valgyti tav visada reikia, o dirbti tu gali ne tada, kada nori, bet tik tada, kada gausi darbą. O kad negausi darbo ir neuždirbsi tų centų — kas tada bus?

— Didelio daigto! grįšiu į savo szalį.

— Jei turėsi ant laivakortės isztekliaus. Be to gerai tav teip kalbėti, kad tu turi pali-

kęs tėvynėje sztokia — tokia ukė, bet kaip tam, kurs tų nieko nepaliko?

— Turi dirbti czia, kaip mulas.

— Na, taigi asz teip ir sakau. Ir teisybė, kad *priverstas* dirbti, nes kiteip padvės badu. Teip, mes visi prispirti esame dirbti ir pardavinėti savę ant kelių valandų kasdien — visi darbininkai, ir Rauluks, ir tu, ir asz, ir kiekviens kitas. Reikia parsiduoti už tuos menkus keletą centų, dėl sausos duonos. Mulą, jei parduoda, tai parduoda kiti ir jis to nejauczia, nes tai gyvulys; o mes patys savę priversti pardavinėti ir tai daro mus daug nelaimingesniais už mulą; beto, parduotas mulas turi tik vieną poną, kurs dėl savo naudos rupinasi, kad mului butų gerai, o mes, kad ir galime mainyti savo ponus, bet ne vieno neatitiksime tokio, kuris rupintųsi apie mus arba mūsų šeimyną, nes jam nėra nėjokio reikalo rupintis.

— Na, tai kas isz to visko iszeina? — paklausiau savo kumo.

— Isz to iszeina, kad mums patiems reikia rupintis, idant mūsų „ponai“, tai yra tie, kuriems mes savę parduodam, atlygintų mums bent tiek, kiek mului; kiteip sakant, kad duotų mums už darbą tiek, idant isztekėtų ant visų mūsų reikalų, teip kaip visi mulo reikalai buna užganėdinti; jie turi mokėti mums tiek, kad mes, mūsų pacios ir vaikai turėtume nors gyvenimą, rubą ir maistą, nežiurint ant to, eina darbai ar ne, teip, kaip yra su mulais. Iki teip nebus, žmogus turi užvydėti mului.

Teip užbaigė mano kumas savo kalbą. Parėjęs namon, ėmiau svarstyti Posmelio žodžius ir kaskart man spraudėsi į smegaunę daugybė naujų klausymų. Jei bus kada, kitą sykį papasakosiu, kokias mislis atvedė man į galvą Posme-

lio sznekos. J. B—o.

(Isz rusiniszko).

Psykologija.

(Žiur. 9 num.)

Paveikslan: aiskinant kudiui apie bet ką, visada prilyginam aiskinamą daigtą prie jam zinomo, kaip lapę prie szunies ir tt.

Kudikis, mieste augintas, neturi teip iszlavintą akį, kaip kad to paties amziaus vaikas, kuris pripratęs prie miszkų, kalnų ir vandenių. Dėlto-gi mes, auklėtojai, turime ypatingai atyda atkreipti ant pritinganczio iszdirbimo tų visų jausmų, be kurių vaikas liekti neuztektinai isztobulintas. Tą dabojant, matysime vaikus, tobulus visame. Neregiui apie sauleleidžio gražybės eiles skaityti — butų bergždžias laiko aikvojimas; bet mes ne kartą labiaus klystame bemokindami vaikus, vartojant jiems nesuprantamus, be prasmės žodžius: reikia atminti, kad kudikis sulyginancziai viską supranta; jeigu atsiliepia vienam jo jausmui bent kas, tai jis ir prie kitų jausmų jį prilygina. Iszvydęs nematyta valgį, sako, kad gardus, dėlto vien, kad gražus paziūrėti, arba pamatęs cukraus kuoputes ant vuogų užbertas, sako, kad saldu, nors kitas saldesnis daigtas butų, bet cukraus nematydam, jis netiki, kad butų saldu.

Priesz kiekvieną pajautimą atsiliekti keturios veikmės: 1) padilginimo priezastis: padilginimas padaro atmainas galuoniuose nerviszkuose organuose; 2) tos priezasties veikmė ant nervų per nerviszkų organų veikmė; 3) bent kokis perneszimas to padilginimo į smegenis nervais; 4) bent kokia veikmė pacziame smegenų centre.

Nors nervai savo darbe skiriasi, jie visi tacziaus yra vienodi, jų galuoniai nerviszki

organai vien skiriasi: akies nervai nesza regėjimo jausmą, ausies-gi — girdėjimo jausmą, dėlto kad akis ir ausis skiriasi visame, bet ne dėlto kad nervai skirtųsi vienas nuo kito.

Kad ne nerviszki padilginimai, niekada protas neveiktų: butume įsmerkti giliam miege, nepermatomoje tamsoje. Paimkime skonį: galuoniai organai skonio nervų randami ant liežuvio ir burnoje; be jų skonio nepazintume, nors ir visi burnos ir liežuvio nervai butų sveiki; kietų valgių skonio nepazįstame, užtaigi juos sukramtome ir tada suvilginus seilėmis, ir skonį jų pazįstame, o skystimų skonį ir szejp pajauziame.

Mes vos keturis skonius pazįstame, taigi saldų, rugsztų, kartų ir surų. Vaisių, svogunų ir tt. skonis tai suvis nėra skonis; isz jų kilantis kvapas užgauna ir padilgina vuoslės nervus ir tuomet suvuodziame tą teip sakomą skonį; tas, pas kurį vuoslės nervai nesveiki, pilno skonio neiszpazįsta. Liežuvio galu pažįstame saldų ir rug-ztų skonį, liežuvio szonu surų, o virszumi kartų skonį.

Moterų skonis jautresnis ant visko, apart surumo, gal dėlto, kad vyrų yra atbukinti galuoniai nerviszki skonio organai nuo tabako.

Kas palyti vuoslę, tai visuo-se naruotuose tvariniuose galuoniai vuoslės organai esti nosyje; oras, pusteldamas, atnesza smulkias dulkeles, kuriuos, įtraukus į sznirpszles, padilgina galuonius vuoslės organus ir sztai jauziame kvapsnį yvairių daigtų. Vuoslės nervai labai jautrus, tacziaus greitai nuo vienodos kvapsnies nuilsta, ir dėlto tas, kas isz karto turėjo labai asztrų kvapą, apsipratus jau arba rodosi turi silpną arba suvis netekęs kvapsnies yra. Pas paralyziuotus (stabu isztiktus) žmones kaip skonio, teip ir vuoslės jausmai su-

mažeje esti.

Pirmutiniai jausmai pasirodė uodoje ir tik per evoliuciją išsidirbo mūsų yvairus siaudieniniai pajautimai.

Uodoje yra didelis skaitlius galuonių jausmo organų; vieni iš jų priima jausmą szilumos, kiti szalczio, vėla kiti spaudimo ir dar kiti dasilytėjimo. Jautriausios kuno dalys: kakta, smilkiniai, akių lėlės ir viršutinė dalis rankos nuo alkunės žemyn. Ypatingai jautrios dalys uodos: 1) uoda apie narius yra jautresnė, negu kitose dalyse; 2) uoda, dengianti pečius, yra jautresnė, negu ant krutinės; 3) ties pacziu viduriu krutinės, kaip ir nugaros, uoda neteip jautri, kaip szalyse; 4) plaukuotos uodos dalys yra jautresnės už neapžėlusias, dar daugiau jeigu plaukus nuskuti; 5) nedengta uoda yra jautresnė už apdengta drabužiais.

Raumeniniai jausmai kyla iš yvairių padėjimų, taigi ar tai veikiančių arba besiilsinčių raumenų. Sakome, kad veikia, kada jie susitraukia ir atsileidžia. Raumenų jausmai yvairiais budais apsireiskia: lengvai išsitiesiant arba staiga truktelėjus ranką, pasukant ranką per narį, minant, spiriant, pabandžius pakelti didelę nasztą arba pastumėti sunkų daigtą.

Per raumenų pajautimą kudikis pirmiausiai atskiria savę – savo kuną – nuo kitų medegiszkų daigtų; per daugybę yvairių judėjimų kudikis pirmiausiai patiria turėjimą galės ant kiekvienos dalies savo organizmo; tai patyręs, jau ir ant paszalinių daigtų tēmyja, bet vien sulyginancziai su savo patirtais asabiszkais atjautimais.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Mokslo patyrimai.

Kaip ilgai spiritas atsilie-

pia ant žmogaus. Vokiszkas laikrasztis „Gaea“ paduoda akyvas žinias apie patyrimus tame dalyke. Dar pirmiaus tyrinėtojas Fuerer susekė, kad pasigėrimas, kad ir lengviausias, ilgai atsiliepia ant žmogaus proto, zinoma, iš blogos pusės; bloga alkoholio įtekė ant smegenų nepereidavo per naktį, o tankiai pasilikdavo isztisą parą. Neseniai drs Ernst Ruedin atkartojo tuos mėginimus; jis tyčia pasirinko keturias ypatas, kurios buvo negėrę stiprių gėrymų keletą metų. Davus iszgerti vieną treczdaļį litro vyno arba 90—100 gr. paties spirito, mokslas su tomis ypatomis eidavo kur–kas sunkiaus, sudėjimas skaitlinių sekėsi kur–kas blogiaus; sunkiaus buvo sugaudyti mislis. Tokia alkoholio veikmė tęsėsi nuo 12 iki 24 valandų, o tarpais iki 48 valandų.

Elektromotorai laisto ir valo gatves. Mieste Cleveland, O., įtaisė naują pabuklę valymui gatvių. Geležinėmis vėžėmis ritasi didelis indas, stumiamas elektromotoro, laistydams gatvę nuo vidurio iki szalytakių; paskui slenka kitas vežimas, o tam vežime yra teipgi elektromotoras, kuris judina eiles sukamųjų szeptecių, 16 pėdų ilgio. Szeptecziai, sukdamiesi, numeta viską, kas priteršta ant gatvių, į revelius, ką eina iszilgai szalytakių, iš kur jau lengva viską išvalyti. Prie elektriszkos spēkos darbas eina labai sparčiai, teip jog į valandą galima nuvalyti gatvę septynių angliszkų mylių ilgio.

„Pieno laszas“. Svarbiausiu dalyku kiekvienoje žmonių draugijoje yra, be abejo nės, sveikas maitinimas kudikių, ypacz tam ankstyvam amžiuje, kada mažulėliai reikalauja pieno. Tankiai atsitaiko, kad motina pati negali zindyti kudikio, o paimti tam tyčia svetimą zindyvę gali tik

turtincziai. Todėl daugel žmonių priversti maitinti kudikius kitokiu budu, tankiausiai karvių pienu; bet perkamas pienas visados beveik praskiestas vandeniū, tankiai nesveikas ir neretai stacziai užkenkia kudikiui.

Teisybė, nelabai kas ant to žiuri: viena, dėlto kad to dalyko nesupranta, o antra, todėl, kad kiteip nē negali apsiiversti dėl nedatekliaus. Prancuzijoje, pernai metuose, numirė dvideszimts tukstanczių kudikių, bet priezasties jų mirties negalėjo susekti nē daktarai. Tik giliaus patyriņėjus, pasirodė, kad tie visi kudikiai atsiskyrė su gyvastim dėlto, kad buvo girdomi nesveiku pienu.

Jau ir anksčiaus buvo patēmyta Prancuzijoje, kad pienas, kuriuo maitina kudikius, tankiai užkenkia jiems; iš to pakilo mislis, gaminti motinoms sterilizuotą pieną (sterilizacija vadinasi toks pieno pervalymas, kurs praszalina iš jo arba iznaikina jame vodingus gyvūnelius, visokius mikrobus ir bakterijas).

Pirmiausiai tas darbas buvo pradėtas Prancuzijos mieste, vardu Fecamp, septyneri metai atgalios; drs Dufour įsteigė tą vietą sterilizavimui prieno, pavadinęs ją „Pieno laszu“ (Goutte de lait); nuo to laiko tokios pat įrėdnės atsirado 90 Prancuzijos miestų, tarp kitų ir Versailles, ties Paryžium.

Tokiose pieninyciose daro sziteip: atvežtą iš apielinkės karvių pieną iszlaisto į tamtkrus raguczius (prie paskirto mažesniems kudikiams pieno prideda vandens, cukraus ir druskos), tuos raguczius sustato į sterilizuojantį prietaisą ir laiko tą tris bertainius valandos prie 102 laipsnių karszcio (kauczukinius zindukus sterilizuoja drauge); paskui tuos raguczius su pienu dalina. Kiekviena atėjusi motina gautina blekiniam gurbutyje tiek

raguczių su sterilizuotu pienu, kiek reikia iszmaitinimui kudikio per dieną su nakezia; ant rytojaus motina atnesza tą gurbutį su tuszcziais ragucziais ir juos pripildo isz naujo. Ant kiekvieno gurbelio ir raguczio padėtas kudikio numeris; vidutinai kiekvienas kudikis gautina 9 iki 10 raguczių; dalina tik iki 12 valandai dienos, nes paskui reikia visus prietaisus ir indus iszmasgoti ir nuszveisti.

Nors tos pieninycios tyčia įtaisytos suszelpimui pavargėlių, bet dovanai pieno iš tą neduoda; kad palengvinti pavargėliams, vaikus paskirsto į tris dalis: vargingiausi moka po 20 centimų (4 centus) ant dienos, turtingesni pusę franko (10 centų), o pasiturintieji visą franką (20 centų); mokestis visada ta pati, ar imtum daugiau ar mažiau pieno, o pinigų reikia tuoju užmokėti. Ypatinguose atsitikimuose, laike bedarbės arba darbininkų straiko, pieną darbininkų kudikiams dalina dovanai.

Greit pasirodė ir geri to darbo vaisiai. Ant viso skaitliaus Fecamp'e mirdavo nuo žarnos ligų 10 procentų vaikų ir nuo kitokių priezasczių 93 proc.; o iš vaikų, kurie maitindavosi iš „Pieno laszc“, mirdavo nuo žarnos ligų tik 1,2 proc., o nuo kitų priezasczių 5,7 proc.

Matome aiszkiai didelę naudą iš isztaisymo tokių pieninyczių. Jei miesto ar kitokios valdzios, kaip Europoje, teip ir czia Amerikoje, vietoje mētyti visuomenės pinigų ant politiszkų reikalų ir visokių savo pramonių, rupintųsi įsteigti tokias naudingas įrėdnes, tai szimtai tukstanczių mažų gyvascių butų apsaugoti nuo isznykimo. Mokslas atranda daug gero kencziancziai žmonijai, tik galinczių nelabystė neduoda jai naudotis iš mokslo vaisių.

Isz visur.

Paskutinis suraszas iszrodė, jog Londone yra 4,536,000 gyventojų; tai yra didžiausias sviete miestas; po jo eina New York, kur 1900m. buvo 3,437,202 gyv., toliaus Paryzius su 2,536,834 gyventojų, (1896m.), Berlynas su 1,884,346 gyvent. (1900 m.), Chicago su 1,698,575 gyv. (1900 m.) Lietuvos sostapilė Vilnius, kuriame pagal 1897 m. suskaitymą esą 159,568 gyv., yra tik 148-tas tarp viso svieto miestų pagal gyventojų skaitlių. Musų valstijoje, Pensylvanijoje, guli miestas Philadelphia (1,293,697 gyv.), kuris užima devintą vietą sviete pagal gyventojų skaitlių.

Karaliaucziuje yra 28 turtinčiai, kurių lobis isznesza milijoną ir daugiau markių; 64 ypotos tur nuo pusės iki apskrito milijono, o 1024 žmonės turi nuo 100 tukstanczių iki pusei milijono markių. Didžiausias turtinčius skaito savo labą ant 4,260,000.

Žingeidu iszgirsti, kiek praliėjo žmonių kraujo garsingasis prancuzų ciesorius Napoleonas I laike 15 metų visokių karių (nuo 1798 iki 1813 m.); apskaityta, kad tose karėse, kurias vedė Napoleonas kaip konsulis ir kaip ciesorius, žuvo du milijonai žmonių; žmogaus kune yra kraujo viens treczdalis viedro; tai-gi isz viso pralieta kraujo 666,666 viedrai, arba kasmet po 44,444 viedrus; iszpuola, kad Napoleonas per 15 metų laistė kasdien po 120 viedrų žmonių kraujo.

Prancuzijos pasiuntinių butas priėmė įstatymą, pagal kurį jauni vyrai turi tarnauti kariumenėje tik dvejetą metų. Dabar tik Rusijoje liko toks ilgas kareivystės laikas: pestininkuos 4 metus, o raitelius 5 metus.

Kur musu iszganymas?

P. Daujotas.

(Tąsa.)

perstojo buvus niekinama prasčiokų irtamsuolių kalba. Jau čekiškai kalbėjo gana plati apšvietusių luoma, užimanti vietas urėdystėse, suduose, mokslainėse, — kunigų, advokatų, gydytojų, rašėjų ir laikraštininkų. Mažuose miesteliuose skaitlius čekų-amatininkų susilygino su vokiečiais, o dideliuose teipo gi pakilo. Atsirado daug laikraščių: politiškių, literariškių ir speciališkių. Kasmet augo skaitlius išeinančių čekiškų knygų. Atsirado garsus ir žymus poetai (dainiai) ir rašėjai apysakų, muzikantai ir teptioriai.

Žodžiu, ačiūsi jieškiniai čekų-tautiečių partijos pradėjo įvykti. Cekai jau ant tiek pasijuto stipriais, kad galėjo reikalauti susilyginimo visame kame su vokiečiais.

Kas, vienog, pasinaudojo iš to viso, ką įgijo čekai-tautiečiai? Žinomas daigtas, kad iš apšvietimo — o tai yra dideliu tos partijos užpelnu — pasinaudojo visa tauta, lyginai kaip ir iš įvedimo čekiškos kalbos į mokslaines ir į sudus. Bet, apart to, daugiau nieko nesulaukė nuo tautiečių nė muzikas, nė amatininkas, o tuo labiaus darbininkas. Tik vieni apšviestunai pagerino savo buvį, įgijo gerai apmokamas vietas, ir jie vieni galėjo naudotis ir džiaugtis iš vaisių savo darbo ir nieko daugiau nebegeisti.

Bet negalima to pasakyti apie prasčiokus. Muzikui-artojui, amatininkui nebuvo nuo to geriaus, kad jų vadovai tapo tokiais pat ponais, kaip ir vokiečiai, tik vartojo čekišką kalbą; jam darėjo blogyn. Jeigu keli tukstančiai apšviestunų užėmė vietas profesorių, mokintojų, pralotų, vyskupų ir t.t. — muzikui buvo nuo to nė šilta, nė šalta.

Įvykstant ir tobulinantės didelei pabriku pramonei, padėjimas mažų ir didelių meistramatininkųėjo kaskartą blogyn. Jis turėjo mesti savo dirbtuvę, krautūvėlę, kokią turėjo, ir eiti tarnauti už samdininką pas pabirkantą ar toliaus pasilikus, ant savęs vargti ir badu stipti.

Miestiečiai kaskart labiaus rodydavo savo neužganėdinimą ir nekantrumą, liovėsi tikėję tėvynainiams, kurie nieko jiems nepadarė, nepagardino to juodo duonos kšnelio, bet dar pakartino prakaitu ir gailiomis ašarėlėmis.

Kad kalba užėmė priderančią sav vietą, tai nieko tame nematė ypatingo. Geidė kokių norint draugijiškių ir ekonomiškų permainų, o jų partija nė nebuvo žadėjusi. Vadovai įgijo sav vietas, paseno ir sudribo. Jau nebegalėjo suprasti šauksmo ir vaitojimo tos tautos, kuri rei-

kalavo naujų daigtų, naujos, visai kitoniškos kovos — kovos už politiškas tiesas, vienokias visiems gyventojams (o ne keliems išrinktiems siems piniguočiams ir apšviestunams), už plačiai užmanytas ekonomiškias reformas.

Prie neramių smulkiųjų miestiečių (krautvininkų, amatininkų ir t.t.) prisidėjo ir darbininkai, kurie ar iš tų pat buvo kilę, ar buvo atėję iš sodžiaus, kur kaskartą mažiaus žemės išpuldavo ant muziko. Reikalinga buvo nauja partija, kuri užstotų prasčiokus ir prispaustuosius, kuri reikalautų pagerinimo jų buvio.

Ir tokia partija atsirado. Ji pavadino savę jaunčekiais arba jaunaisiais čekais, o tautiečiai jau dabar vadinosi senčekiais. Jaunčekiai pradėjo reikalauti lygaus, tiesaus ir slaptaus balsavimo, teisingo padalinimo mokesčių, išnaikinimo sieninių muitų, per kuriuos reikalingiausi maistui daigtai pabrangsta, ir t.t. Kovoje su vokiečiais jaunčekiai siekė toliaus už senuosius. Šitiems užteko, jeigu čekas lygiai su vokiečiu užims augštiasias vietas, o jauniems buvo to permažai: užsinorėjo prašalinti vokiečius iš Čekijos.

Suprantamas daigtas, kad naujoji partija greitai įgijo daug šalininkų tarp amatininkų ir jaunosios apšviestunų kartos.

Smulkieji miestiečiai (amatininkai, krautvininkai, menkieji pirkliai ir t.t.) lipte prilipo todėl, kad tikėjosi, jog tos permainos, kaip žadėjo jaunčekiai, galutinai nustelbs pabirkantus ir didziuosius pramonininkus; darbininkus pritraukdavo reikalavimai dėl jų politiškių tiesų, kurių iki šiol visai neturėjo; apšviestunai ant galo degte degė iš karščio, laukdami kovos su vokiečiais.

Jaunčekių įtekmė augo kaskarts, o senčekių partija nustodavo šalininkų. Visi darbštesnieji žmonės, visi pirmžengiai nuo senųjų perėidavo pas jaunosius čekus. Ačiu tam senčekiai, ir be to atžagareiviai, tapo ant galo taikiais, o jų vadovai pradėjo meilintis prie valdzios, o tas jau juos galutinai nuveikė. Jaunčekiai pavadino anuos išgamomis ir atskalunais čekų tautos ir pradėjo vesti agitaciją prieš senčekius. Nebeturėdami ant ko pasiremti, senčekiai kaskartą labiaus bičiuliovosi su valdzia, didžiunais ir augštąja kunigija....

1890 metuos per rinkimus į Pragos seimelį pirmą kartą viršų gavo jaunčekiai, o ant kitų rinkimų, skiriant deputatus į seimą (parlamentą), visai nuveikė senuosius. Šitie mažko ne visai išnyko. Dabar Čekijoje pradėjo viešpatuoti vieni jaunčekiai, visi laukė, kad štai tuojau jie pradės įvykdinti savo radikališkus ir naudingus minioms reikalavimus, kuriuos per tiek metų drąsiai garsino.

Vienog, viltys tos neįsikunyo. Jaunče-

kiai, kurie galutinai nuveikė senėkiaus, nebebuvo tuo, kuo buvo iš pradžių. — kada reikia lavuoti apgynimo prispaustų, pagerinimo darbininkų buvio.

Jaunėkiai iš pradžių surinkdavo savyje visus nenuoramas, o tame skaitliuje ir darbininkus. O tuotarpu kapitalizmas, pramonė žengė dideliu žingsniu pirmyn. Skaitlius visokių pabriku ir yvairių dirbtuvių didinos, o kartu su tuo didinosi ir skaitlius darbininkų. Augant jų skaitliui, pradėjo atsirasti ir supratimas savo padėjimo. Čekų darbininkai kaskartą geriaus numanė, kad privalo ir įgalės patys atsiginti, kad gana jau davinėti paspirtį jaunėkiams, kurie daug žadėjo, o nieko nedavė, bet reikia savo darbininkų partiją, socialistišką įkurti. Ant galo, ta partija tapo įkurta ir tuojau pavėrė po savo puse daugybę tokių darbininkų, kurie ikišiol paturėdavo jaunėkiaus. Nustoję darbininkų paspirties, jaunėkiai vis rečiau ir rečiau stodavo už darbininkus. Ant galo, sustiprėjęs socialistų partijai, jodvi pradėjo tarp savęs kovoti.

Darbininkų judėjimas Čekijoje augo baisiai greitai. Netik diduma darbininkų prisidėjo prie socialistų partijos, bet ir gana daug beturtesnių muzikų—artojų, smulkučių amatininkų ir jaunųjų apšviestunų prisidėjo prie jos. Ilgainiui socialistų partija tapo pavojinga jaunėkiams, kurie kaskartą ėjo menkyn, taikyn ir atzagaryn, nes pirmesniejie gaivalai atsiskyrė nuo jos ir sutverdavo atskyras partijėles, artymas socialistiškai, ar tiesiai pereidavo į jos pusę.

Matydami, kad pirmžengiai pradeda šalintis nuo jaunėkių, šie pradėjo atvirai kovoti paprastais ponų budais: melagyste, apkalbėjimu ir, ant galo su policijos pagelba. Neapkęsdami socialistų, jaunėkiai prisiartinė prie atzagareivių ir taikiųjų. Iš pirmžengių ir radikalų jaunėkiai tapo taikiais ir susidėjo ant galo su kunigais ir klerikalais.

Dabar Čekijoje verda kova, galima sakyti, tarp dviejų partijų: jaunėkių ir socialistų. Yra apart to, ir kitos grupos, partijos ir partijėles, bet teip menkos ir silpnos, kad anų galima ir neskaityti.

Prisiūreškime arčiau paėiliui kiekvienai partijai.

Kaip atsirado jaunėkiai, mes matėme. Pavėlkime, kuo yra jie dabar.

Pasirodę ant svieta, buvo jie radikalais iš pusės politiškos, draugiškos ir tautiškos. Augant darbininkų partijai, politiškas ir draugiškas jų radikalizmas kaskartą mažėjo, pasilikė vienas tik tautiškas radikalizmas. Šitame atvėjyje jie yra šovinistais. Nori jie atgaivinimo čekiškos viešpatystės tiesos, pagal kurią pro-

vincijas: Čekija, Moravija ir Silezija būtų suvienytos į kupetą ir turėtų savrėdystę: tokiu budu sudarytų „Čekų karalystę“. Austrijos ciesorius turi vainikuotis Pragoje, čekų sostapi- lėje, ant čekų karaliaus, ir čekai tokiu budu įgytų neva savistovią viešpatystę. Žinomas daigtas, kad tokia viešpatystė būtų puikiu daigtu, jeigu ji būtų paremta ant žmonių gerovės ir laisvės. Bet jaunėkiai, kaip šovinistai, apie tai nė nemislyja. Jiems tik rupi suspausti du milijonu vokiečių ir du šimtu tukstančių lenkų (Ciešyniškoje Silezijoje, kurią nori pagrobti čekai) ir paversti anuos į čekus. Iš antros pusės, budami ištais valdonais čekų viešpatystėj, šiadykščiai jaunėkių vadovai tikisi užimti augštas vietas ir laikyti žmones savo naguose. Dabar jaunėkiai yra baisiais prišininkais visuotino balsavimo, geidžia, kad seimeliai, kur darbininkai neturi savo deputatų, rėdytų visą kraštą ir siųstų deputatus į seimą.

Matydami, kuo yra jaunėkiai, socialistai kovoja prieš įkurimą tokios čekiškos viešpatystės, kuri slėgtų vokiečius, lenkus, teipo gi ir pačius čekus, nes darbininkai būtų teippat slėgiami, kaip ir pirma. Todėl socialistai nori savrėdystės kiekvienai tautai ir lygybės visai liaudžiai, o ne vienai tik čekų tautai ir ne vienai ponų luomai.

Žinoma, jaunėkiai apšaukė socialistus išdavikais tautos, išgamomis, bičiuliais prispaudėjų—vokiečių. Tamsus amatininkai įtikėjo jaunėkiams. Aniems rodėsi, jog juos slėgia ir naikina tik vokiečiai—pabrikantas, o čekas—pabrikantas yra jo prieteliu, kad visos bėdos nuo vokiečių paeina. Ir tie čekai, kurie eina išvien su vokiečiais darbininkais prieš kapitalistus čekus ar vokiečius, rodėsi tokiam amatininkui jo priešais. O teip darė socialistai. Tai gi amatininkai, jaunėkių prikalbėti ir papirkti, o kartais ir patys, įgerę, įsiverždavo ant socialistų sueigų ir pradėdavo švaistyti į visas puses su vesdais, trukdyti susirinkimą riksmu ir t.t.

Toksai nepadorus budas kovojimo su priešais yra paprastu pas jaunėkiaus. Užtenka pažiūrėti į jų laikraščius. Randame ant kiekvieno žingsnio siundymą tai ant vokiečių, kuriuos čekas — anot jų — privalo neapkęsti, neveizinti jį, ar tai prispaudėjas ar prispaustas darbininkas, tai ant socialistų, tai ant lenkų.

Jaunėkiai tikisi pagelbos nuo rusiško caro ir persekioja tuos, kurie eina prieš jį. Jie tikisi, kad caras kada norint juos išliuosuos ir todėl, kaip įmanydami, stengiasi įkvėpti žmonėms tą meilę prie caro, išgirdami savo laikraščiuose Maskolijos rėdą ir tvarką, išrodydami Rusiją

(Toliaus bus).

Vokietijoje paleistas tapo nuotarnystės viens laiszkanszis, iszbuves 37 metus; kasdien jis suvaiksziiodavo po 37 kilometrus (5 mylia-), o per visą tarnystės laiką padarė kelio 228,840 angliszku myliu arba 49,275 lietuviszku myliu; kaip zinoma, apjuosus žemę paczioj storumoje, pagal ekvatoriaus linija, gauname 5,400 lietuviszku myliu; tokiu budu, tas pruselis, nesziiodamas laiszkus, padarė tiek kelio, lyg būtų apėjęs aplink žemę devynis syk.

Despotizska valdzia, apart staczios prievartos, mėgsta naudotis ir pasaliais pragumais. Sztai Italijoje darbininkai pradėjo ruosztis į kovą už savo skriaudas; valdzia, pajutus pavojų, tuoj suszaukė visus paleistinius kareivius, neva lavinti juos karės dalykuose; bet tikra priezastis kyszto tame, jog kareivis kad ir paleistinis, paszauktas į pulką, stovi po kariszkomis tiesomis ir sunkia bausme: tokiu budu valdzia nedaleido tiems darbininkams prisidėti prie straiko.

„New Yorker Staats-Zeitung“ raszo, kad Vilkaviszkyje (Suv. gub.) numirė sziomis dienomis senelis Linkevyczia 105 metų amziaus; jo pati, 98 metų senutė, bedegdama velioniui gramnyezią, teip gi pasimirė.

Rusijoje girios užima plotą 464,548,000 akru; isz Europos vieszpatysziu paskui ją eina Szvedija, kurioje yra 44,478,000 akru girios. Ant vieno gyventojo iszpuola girios: Rusijoje 4,9 akrai, o Szvedijoje 9,5 akrai. (Akras lygus yra 889 keturkampiams sieksniams).

Tarp studentu Rusijos universitetuose vel pakilo sumiszimas. Petropiles, Kijevo ir Charkovo universitetus valdzia uzdarė.

Viens iš angliszkų mokslo vyrų isztyrė pagal istoriszkus dokumentus, kokį kraują (t.y., kokios tautos) turi Anglijos karalius Eduardas VII; pasirodė, kad iš 4056 laszų kraujo, kuris yra to žmogaus kune, tik vienas-vienutėlis laszukas yra angliszko paėjimo; 2 kiti laszai prancuziszki, 5 skotiszki, 8 daniszki, o visi kiti 4040 laszų yra tikras vokiecių kraujas.

Barcelonoje, Ispanijoje, ką tik pasibaigė dideli ermyderiai iš priezasties darbininkų strai-ko; kaip bulmistras garsina, 58 žmonės neteko gyvasties, o sužeistų skaitliaus negalima esą nė susekti — teip jų daug.

Yvairios žinios.

Ką žmonės valgo? Indiečiai (Rytinės Indijos gyventojai Azijoje) ir Afrikos krasztiečiai mėgsta szlapio (sloniaus) mėsą, nors angliszki keliauninkai sako, kad szlapio mėsa atri ir kieta. Už tai noseragio mėsa visai primena jautieną ir kiaulieną. Mokslinecius Wallace (zoologas) giria sriubą iš bezdzionių mėsos, kurios skonis beveik panaszi į zuikieną. Storponiai, smaltstunai, labai pajieszko mėsos gyvulio kenguru iš Australijos; o jau geriausias, ką gali pagaminti, valgis yra iš uodegaiczių visokių gyvulėlių. Italijoje, o ir čia ant pušiausio Florida, labai mėgta sriubą iš laksztingalų. Vieniems kiniečiams viskas gardu ir viskas gerai, tik ką jie to gero neturi; tų ant rinkų parduoda kates, szunis, vanagus, arelius, apuokus; jei kuriam nė tokios mėsos netenka, jis apsilaizydamas kramto žiurkes, peles, angis, vabalus, varles. Nedyvai, kad kiniečiai teip veržiasi į svetimas szalis, bet jų neleidžia: nė į Savien. Valstijas, nė į Rusiją; o szeip jiems nėra nė kur eiti.

10 doleriu.

Apturės, kas sugaus vagį Simaną Janaicziną, kurs 28 d. Vasario pavogė nuo manęs 55 dol. Janaicziną dar jaunas, 20 metų, raudono, pailgo veido, 5 pėdų 10 colių augszezio; turi juodą zenklą po deszine akim nuo anglies. Apsivilkęs rusvu overkocziu ir mėlynomis kelnėmis. Plymouthė jis turi tėvus. Kar. Minkelis Plymouth, Pa.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Adomo Kubiliaus, 20 metų iš Kauno gub., Raseinių pav.; metai atgal dirbo kasyklėse West Moreland'e. Girdeėjau jį Waterbury'je esant. Praszau jo paties arba kitų duoti žinią po adresu:

Jur. Kubilius,
Rendham, Pa.
Lackawanna Co.

Asz, Kazys Raulynaitis, pajieszkau savo brolių Andriaus ir Matijosziaus Raulynaiczių, kurie paeina iš kaimo Juodaraisczio, Prienų par., Senapilės pav. Kas žino apie juos, bus malonus praneszti ant szito adreso:

Chas Raulen,
Wilson, N. C.

Mes 3 draugai: Vincas Barulis, Juozas Valaitis ir Antanas Petruszka pajieszkom savo draugo Jono Masejaucko, Suvalkų gub. Kalvarijos pav., parapijos ir gmino Liudvinavo; jis yra siuvėjas (kriauczius) priesz metus gyveno Anglijoje, Londone; pernai Sausio mėn. iszkeliavo į Lietuvą; iš Lietuvos geguzio mėn. iszkeliavo į Ameriką su visa savo šeimyna ir nežinia kur apsistojo. Pas jį yra svarbus reikalai! meldziame ar jis pats, ar geri tautiečiai suteikite žinią ant žemiaus podėto anraszto, o mes busime jums labai dėkingi.

V. Barulis,
N. 5 Queens Buildings Gosset str.
Bethnal green E. London England.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasižinokit pas J. J. Pauksztį.

Kas prisiūs 25 centus!

Paczto markėmis, aplaikys tu zina puikių popierų gromatomas raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavincziavonėmis. Kas atsiūs \$1,00, tas aplaikys 5 tuzinus virsz minėtų popierų.

Adresuokit teip:
W. Kudarauckas, & Co.
Box 234
Lawrence, Mass.

Lietuviu prietelis! Mykolas Boruch, Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinęzią teipgi ir grosersztori.

Parduoda latvakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunczia plnigus į visas svieto dalis, reikale kreipkitės pas savo prieteli.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikis. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, 1 usl 81, prekė 25c

Lietuviszka Gramatika, rasztytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Krcstomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dieles (szundaktariai, szundvokacziai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis iš Did. Lietuvos parsidavė vokiečiams, kurie jį paskui iszvarė iš savo szalies) 10c.

Baudžiava Lietuvoje 15c.

Balsas Darbininkų 15c.

Szirdis žmogaus 15c.

Du broliai, atsitikimas iš paskutinės Turku su Maskoliais karės 5c.

Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.

Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigtinti 10c.

Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c

Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyzių 10c.

Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.

Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.

Trumpas Katekizmas 10c.

Gygenimas szv. Izidoriaus 25c.

Stacijos arba Kslvarija 10c.

Maldelės szv. Ražancziaus 10c.

Atminimas didžio Jubilejaus arba badas apturėjimo atlaidų 10c.

Į naują dvideszimtą amžių įvedimas -5c.

Gramatik Litewska dėl mokinimo si lenkam lietuviszakai 1100.

Palangos Juzė paraszė vysk. M.

Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA

J. M. MEDELIO,

200 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

Atsimyk, Darbininke! Žinok, kad budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą savo prieteli, kuris suteiks tav rodą visame ir suramįs varguose.

Mano namai — tai vienatinė varg-zui užėiga, kur po sunkaus darbo galima sudrutinti nuilsusias spēkas ir susiraminti varguose.

Telefonas atdaras No. 873

Lietuviu užeiga

Geriausė užeiga dėl lietuvių iš viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siunczių pinigų ir visas dalis svieto. Pardūdu laiva kortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliską rodą.

Todėl nepamirškite jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

HOTELIS K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno skanaus aluczio, puikiai kvepiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiską rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išgirst skambinant ant forte-pijano puikias melodijas, tai tik užėik pas **K. Strzelecki.**

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAJYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
332 Catharine st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
449, 3-rd. Ave — Homestead, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Su tautiszkais paveikslais.

Popieros gromatoms raszyti, kurios labal gražioj formoj atpaustus ant geriausios popieros ir dideliu dviliku arkuszu, 3-ju skyrių; vienos su paveiklu Ausros Bromo Vyliniuj, antros su paveiklais D. L. K. Vytauto ir D. K. Gedemino, trecios su pav. S. Dankanto ir Dr. V. Kudirkos, o konvertai atpausti su tautiszku zenkleliu, vienas tuzinas trijų gatunkų su konvertais 30c „TIK NESIUK MARKĖMS“, o zė 4 tuz \$1.00. Abelnai priderētų kožnam lietuvini raszyti laiszkus ant tokių puikių popierėlių, ir getetina kas raszusi geras tautietis kožnoj lietuviszkoj gollonijoje rinkti orderius arba užsiimti prekyta. Raszykite idėdami nors ant vieno tuz., o kas užtėmė, tas ims ir kelle tuzinus. Adriaukite;

W. J. PETKON,

303 N. Main st. Brockton, Mass.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumėi ver-tę tavo pinigų ir palengvinimą ant: Romatizmo,

- Skausma Galvos,
- Skausma strėnu,
- Skausmą kaulų,
- Skausmą sprando,
- Ir Traukulio

Tai nuelkie in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk ZMIJEZNIKIO kuris yra padirbtas aptiekojė dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kožname karte.

Jeigu eergi ant:
Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerks EGIUTERRO No 1. prigelbės kožname karte. Duodu paranką išgydymo drugio, priepulio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykle tosiok kę Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta iš visokų angalų ir szaknių iš devynerių dalykų sudėtos iš 27. (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajanok nesiranda

Aptiekorius Dēdė Groblevskis jan dėl kožno žinomas, yra vienas geriausias Aptiekorium tarp mūsų tautos czional Amerikoje. Teipogi yra dėl kožno žinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir zenklina dangiau kaip 10 dakta-rų, nežine pagalboj enisrugios žmonijos Dēto-gi jeigu kada jus Dievas teiktusi dšlipstēt kokia liga, tai tuojuas nusiduoikite ani rodos pas jįj.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio.

Jei tēmysi gerai, tai persiludy-si kad yra geriausias pagalbe-tojas.

Severos Balsamas del plaucziu.

Yra užtikrintas vaistas nuo kosu-lio perszalimo ir plauczių sustip-rinimp. Permaino nusiminimę ir užsidegima ir sustiprina orga-nizmą. Prekė 25 ir 50c.

SEVEROS St. Gothardo Aliejus,

geriausis gyduolė nuo nusideginimo, entini-mo, reumatizmo ir t. t. Visi pagiris jo ver-tybe. Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co., 381 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

LIGONIAI!
Užtikrinu visiems

pilną išgydymą. Gydomos visokios vidurinės arba pavirszutinės ligos, plauczių skaudėjimai, galvos sopėjimas, silpna atmintis, susikrimitimas, organų susilpnėjimas, kojų skauduliai, isztinimas, vėzligė, baltapludė pas moteris, diegliai ir t. t., nervų ligos, vandeninė liga, sauggėla, uždu-simas, paralyzius ir t. t. Išvarau kirmėles; teipgi visokias votis, skau-dulius ir t. t. Geriausiomis elekt-riszkomis prietaisomis gydau nervų ligas.

Visas lyties ligas

išgydau į kelias dienas. Užtersi-mą kraujo, uodos ligas, sėmenų plu-dima, užbrinkimą, inkstų ir puslės ligas, ir tt. Opas gerklėje, burnoje, nosy, akyse ir ausyse, organų susil-pimą ir tt.

Užtikrinu kiekvienam atsitikime iš-gydymą iš pat szaknų. Kroniszkas (jisėnėjusi-s) ligas asz ypatingai gydau ir pažistu. Nevartuju gyvo-jo sidabro.

Rodą duolu žodziu ir per laiszkus.
Dr. Landes
Specijalistas lignonbucziuos.

134 E 24st. kam Lexington ave, New York.

Priimu nuo 9 ryto iki 8 vakare, ne-dėldieniais nuo 8 ryto iki 4 popiet.
Ligonis nereikalauja pats keliauti, gali tik parasyti laiszką, o vaistai bus nusiusti pacztu arba ekspresu.
Susikalbėti galima: lenkiszka, angliszka, slovakiszkai, vengriszka ir vokiszka. Praktikuoja Lebanon Bellevue Post Graduate University Hosp. Direktorius mediciniszko in-stituto.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo-nių. Kurie norite szj bei tą dasiži-noti ir szalto aluczio Taurę išszigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarelių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

INOSKAITYKAI

Kapitalistai sako: kad kę darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.

Mus darbininkų knopelė matydamą jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pavieniams kar-cziamininkams. Tai gi, uždėjome darbininkiską karcziamą, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susipirkti savo spēkas.

Keliviai pribunę iš kitų vietų gaus pas mus meilingą priėmimą ir prieteliską rodą.

Lietuviu Prekystes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA DEL SVIETO.

Tikrai vlenatinė gydykla ant už-zeldinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

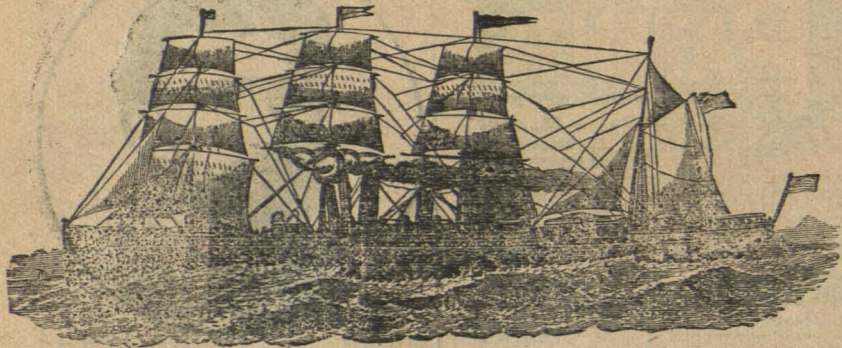
Geriansia dantų gyduole: mūsų gy-duole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose Norint gauti visą rodą su informaci-je per laiszką adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Mes katik gavome szviežių pavasarinų czeve-rykų vyriaszku, moteriszku ir vaikų, visi yra Juni-jos darbo pardudams už visai pigę prekę. Teip-ogi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo. A'stik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Lavakortes ir siuoneziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuoneziu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugojū naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyna alų, dėgtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviskoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirk-lami nuo sztornikų visados reikalaukit Kazuno Trajank s. Jeigu negalit gaut pas savo sztornika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus priiusta per paczta į trumpa laika.

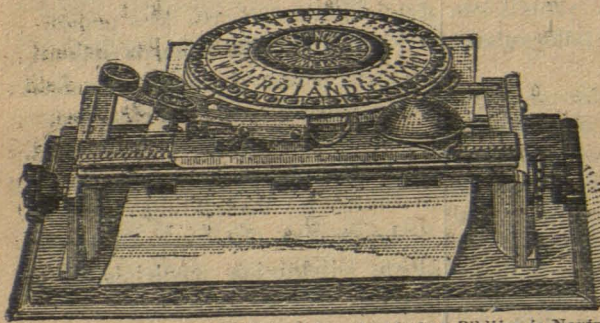
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine arba panaszions ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszius liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets *Gumbo-Kura No 1*, tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizną vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMA MASZINA (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupczius, nes laiszkašeparaszytas su raszoma maszina grazei iszrodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mēs turime raszomą maszinių visokių prekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir brangesnių. Mēs teipgi parduodame visokius ta-

vorus, angliszcas knygas ir lietuviszcas, lenkiszcas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimta kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi įdėti už 2c. stempą.

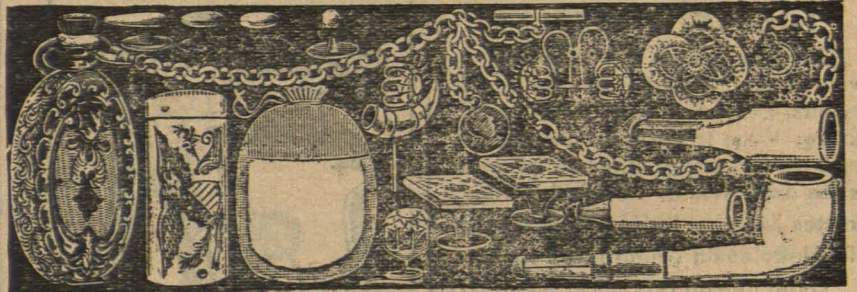
NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogi senus ant naujų perdirba. Visai pas savo Tautietį.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krantvę visokių tavorų kaip ant tai: marezkinių, kalnierių naktaižų, petnesų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marezkinių ir dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir kriauciszcasz sapą, elvūn drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI 1: puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit pažūrēt, pažinėjims nieko nekasztoja! Dabar mes paleidžiame turgan geriau-į laikrodėlių: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k su dvigubais auksuotai-laszalai, ausuke užsakamas ir austomas, vyr'szcas ir moteriszcas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akn enų, R R gvarantotas, nikeliuotais viduriais iszdudame raszta **GVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveidžā ir gerumą tokį laikrodėlių visados gali lyginti prie \$4 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime begyje 6 dieny puikius prezentus. 1 vieną marių putų **PYPKE** su didele galvuke ir gintarinu eibuku vertės \$1.50; 1 grynų marių putų **CIGARNICIJA**, vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams **DEZUTE** 25c. 1 dadių auksuota **DICKENS LENCIUGELI** su Cymo kabute, \$1.50; 1 puikią auksinuota **SAUTE**, \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARIU** d'antais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPLKA** iszrodintą brangakmeiais 40c; 1 porą paankuotų kojonikų su parmitterio virezais 40c.; 1 porą rankovėms guzikų, su permutterine apaczia, 2c.; 2 kalnieriams guzikų-permitterio apaczios, 50c.; ir 1 puikią **krutinę** sagutę su dailin akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuoneziams C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztus; siuntinį galite iszvezgaminuoti ant expreso ir jei nepatiktū, sugražinsite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Expreso Offisas, \$4.98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį **REIZT**: daiktus mes pasiuneziame tada per paczta, užregistravę savo kasztas. Jeigu pirksi ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszyk, ar nori vyr'szcas laikrodėlių ar moteriszcas. Jeigu moteriszcas, tad vyr'szcas **Dickens** lenciugėli mes pasiusime mote. riszcā 50 colių auksuotą **Lorgnette** lenciugėli. Raszyk szendien pakol iszpardavimas neiszsiibaizca. **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIUS NAMAS SUV. VALST.

Musų pabriko siekiu yra apteikti žmones reikalingusia prekiā. Nepirk nieko, pakol nepersitikrinsi apie musų prekiās, nes bereikalo iszmesei pinigūs. Apart muzikaliszcų instrumentų ir t. t. mes parduodame įvairiausias žaleses vaikams, elektrinius naujymynus ir 1000 naudingiausių naminių daigtų už pigiausę prekę. Jei nebusit užganėdinti isz pirkinį, sugražinsime pinigūs. Kiekvienas pirkėjas ganna puikias dovanas. Prie pirkinio už \$100 galite pasirinkti dovanų vertės 10c. perkant už \$10.00, dovanų gausite vertės \$100 ir t. t. Apart to, jeigu tmi pirkeite nuleisime 10-tą procentā. Pareikalaukite umal katalogo. Jei nori kad namuose lutu linksma, nusivirk **HOME MUSIC BOX**, geriausias ir pigiausias naminis muzikaliszcas instrumentas, nes duoda dangiū priiminimo negu vž szimtā dolerių vertės vargonai, ir prie jo nereikia jokio moslo, — jis pats grajina. Visi pirkėjai džiaugiasi tokį įgtie. Grajina suvirszum 100 įvairių crājū, kaip tai parodo pridėtas prie kiekvieno instrumento laiszcas, Szita instrumentą gali naudoti bažnycziose, mokyklose, giedojime ir kitose draugystese dėl palydėjimo giesmių. Užpraszytam ant kokio pasilinksminimo su szia muzika, prekė jos gali į vieną naktį sugrįžti. Grajina įvairius himnus, marzus, valcus, polkas, kadriilus, arijas, isz operų kaip ir naujausias dainas. Kožnā isz jų galite atkartoti kiek tik norite. Tik \$600 dailioj skrynelėje su muzika. Ant pareikalavimo tą instrumentą prisiuneziame kožnam po apsiškymo \$100, likusi suma turi but iszmokėta po aplaikymui muzikės. Agentai daro ant to didelius pinigūs. Prisiusk 2c, ant katalogo.

STANDARD MFG. CO. 29 Beekman st. Box 1179, N. Y. Dept. 97.

Puikiausias vaistas Daktaro Glenno, „Peace In the Family“.

Del seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miausės vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirszkite duoti o nusios. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Cambria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjima. Reikalavimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS assekuravojimo **NAMŲ** ir visokių **DAIGTŲ** už ugnies **GEO. GWILLIAM, agentas.** Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio HOTELIS 103 E. Main ir kampo Eno str. Szaltas alus, skani arieka, cigarai pirmos klasos Teipogi užkandžiai dovanai kas vakars. **Jonas Drapiwskis Bartenderis.**